

Tribuna școlii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ANUL III Nr. 101

Simbătă 23 iunie 1973

16 pagini — 1 leu

PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN DIN 18 — 19 IUNIE 1973

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

cu privire la dezvoltarea
și perfecționarea învățămîntului

Stimați tovarăși,

În raportul prezentat plenei a fost înfățișat un bilanț al îndeplinirii hotărîrilor Comitetului Central din 1968, al aplicării legii învățămîntului. După cum se vede, am obținut o serie de rezultate în mai buna organizare și desfășurare a procesului de învățămînt, în asigurarea cadrelor necesare diferitelor domenii ale activității economico-sociale. Învățămîntul nostru asigură predarea la un nivel mai înalt a unor cunoștințe și satisfacere, aproape în totalitate, necesarul de cadre de specialiști. Acesta este un rezultat de seamă al activității desfășurate de partid în domeniul pregătirii cadrelor, al ridicării nivelului general de cunoștințe al tineretului și al întregului nostru popor.

Așa cum se înfățișează în raportul prezentat plenei și cum cunoaștem din viață, în domeniul învățămîntului continuă să se mai manifeste încă o serie de neajunsuri. În primul rînd, consider că trebuie să subliniem faptul că Ministerul Educației și Învățămîntului, instituțiile de învățămînt, ministerele care au atribuțiuni în domeniul învățămîntului nu au acordat atenția necesară și nu au urmărit în suficientă măsură îndeplinirea hotărîrilor plenei, realizarea prevederilor legii învățămîntului. Aceasta a făcut ca în învățămîntul de toate gradele să mai dăinuie lipsuri serioase

Sînt lipsuri în ce privește planificarea necesarului de cadre, alții în domeniul școlilor profesionale, al cadrelor medii, cit și în învățămîntul superior. O planificare judicioasă care o cunoaștere mai bună a perspectivei de dezvoltare economică-socială a țării. Avem un plan cincinal, avem prevederi pe o perioadă mai îndelungată, dar am impresia că nu s-a ținut seama în suficientă măsură de acestea pentru a se asigura pregătirea cadrelor de care avem realmente nevoie și pentru a se evita școlarizarea unor cadre pentru specialități sau sectoare de care nu avem nevoie. De aceea avem astăzi unele secloare cu surplus de cadre, pe care trebuie acum să le îndrumăm spre recalificare, spre producție.

Nu în suficientă măsură s-au aplicat prevederile cu privire la legarea învățămîntului de practică, de viață. S-au obținut, e drept, și rezultate bune în această direcție. Pe de altă parte, organizarea de ateliere, de laboratoare, dotarea lor necesită un anumit timp. După cum ați auzit din cuvîntul unor tovarăși, sînt în curs o serie de măsuri privind realizarea de construcții și de dotări care vor îmbunătăți mult situația, mai cu seamă în învățămîntul superior, în învățămîntul profesional și în cel de specialitate tehnică. Și-a făcut însă loc o anumită mentalitate — la Ministerul Educației și Învățămîntului și la unele cadre didactice

— că nu ar fi necesar ca în toate domeniile să se pună accent pe practică. Această mentalitate are o influență negativă asupra realizării hotărîrilor plenei Comitetului Central din 1968 cu privire la legarea învățămîntului de viață.

Consider că o lipsă serioasă a Ministerului Educației și Învățămîntului este faptul că nu a luat măsurile corespunzătoare pentru asigurarea în bune condiții a generalizării învățămîntului de 10 ani. Dimpotrivă, s-au emis tot felul de teorii, care puteau să ducă, pînă la urmă, la abandonarea ideii de generalizare a învățămîntului de 10 ani.

Unele lipsuri s-au manifestat și în activitatea comitetelor populare și a comitetelor județene de partid, mai ales în ce privește îndrumarea învățămîntului de cultură generală și profesional. Nici de la Comitetul Central — mă refer la Secretariat, la organele centrale de partid care trebuiau să vegheze la aplicarea hotărîrilor — nu s-a exercitat un control temeinic, nu s-a acționat cu destulă fermitate. La rîndul său, Consiliul de Miniștri, care răspunde de îndeplinirea prevederilor legii, a hotărîrilor de partid, nu a exercitat un control și o urmărire efectivă, permanentă a realizării sarcinilor stabilite.

Dacă asemenea stări de lucruri negative nu s-ar fi ma-

(Continuare în pag. a 2-a)

Problemele învățămîntului în dezbaterile înaltului for politic al țării

În zilele de 18 și 19 iunie 1973 a avut loc Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român, prezidată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român.

La primul punct al ordinea de zi, plenara a dezbătut și aprobat raportul Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului din România.

În încheierea lucrărilor la această problemă a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Plenara a aprobat în unanimitate concluziile și sarcinile cuprinse în cuvîntarea secretarului general al partidului.

Comitetul Central a stabilit ca, în spiritul propunerilor Comitetului Executiv, al concluziilor tovarășului Nicolae Ceaușescu și al recomandărilor făcute de participanții la discuții, să se definitiveze hotărîrea cu privire la perfecționarea învățămîntului, corespunzător cerințelor dezvoltării economico-sociale a societății noastre socialiste. Hotărîrea urmează să fie dată publicității. Totodată, s-a stabilit ca, la sfîrșitul fiecărui an de învățămînt, să se prezinte Comitetului Central o informare cu privire la modul în care se aplică măsurile adoptate.

Dezbaterile problemelor învățămîntului în înaltul for politic al țării — ședința pleneră a Comitetului Central al Partidului Comunist Român — constituie expresia înaltei prețuiri pe care partidul, personal tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului și președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, o acordă pregătirii tineretului pentru muncă și pentru viață, a grijii deosebite cu care este abordată și soluționată ridicarea școlii românești — ca și a tuturor celorlalte sectoare de activitate — la un nou nivel, mai înalt, corespunzător progresului neînterupt al patriei noastre socialiste.

Învățămîntului din țara noastră, care reflectă transformările profunde din viața societății noastre, îi revine sarcina plină de răspundere de a pregăti tineretul pentru muncă și pentru viață. „Aceasta — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — este sarcina fundamentală a unui învățămînt cu adevărat serios, capabil să pregătească poporul pentru construcția societății socialiste și comuniste”.

Bazată pe o concepție unitară, consecvent promovată de partid, școala românească se dezvoltă într-o formă unitară, ca un sistem deschis continuu spre cerințele dezvoltării noastre sociale, economice, științifice și culturale.

Pregătirea școlară a generațiilor tinere începe de la cea mai fragedă vîrstă; avem îndatorirea să acordăm mai multă atenție învățămîntului preșcolar, să îl considerăm ca primă treaptă a învățămîntului, ca parte integrantă a acestuia și să extindem cuprinderea copiilor în grădinițe, pentru ca toți preșcolarii să beneficieze de cunoștințe necesare intrării în clasa I a școlii generale.

Învățămîntul de 10 ani — ciclul primar, gimnaziul și liceul — se înfățișează ca un sistem unitar pentru întreaga populație tinăra a țării, ca o școală generală a muncii și a educației.

(Continuare în pag. a 3-a)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului

(Urmare din pag. 1)

nifestat, dacă ele ar fi fost mai hotărît combătute, ne-am fi putut înfățișa acum cu rezultate mai bune. Cred că e bine ca, după cinci ani, cînd discutăm ceea ce am realizat, cînd luăm noi măsuri în vederea îmbunătățirii întregii activități în învățămînt, să menționăm aceste neajunsuri, pentru ca ele să fie eliminate, astfel încît să putem realiza în mai bune condiții ceea ce vom stabili în această plenară.

După cum ați văzut, se fac o serie de propuneri, cred, judicioase, care asigură dezvoltarea într-o formă unitară a întregului sistem de învățămînt din țara noastră. Avem posibilitatea să urmărim, într-o concepție unitară, întregul proces de învățămînt și de pregătire a cadrelor, începînd de la grădinițele de copii.

Grădinițele trebuie să facă și ele parte din procesul de educare și formare a copilului. Învățămîntului preșcolar nu i s-a acordat la noi suficientă atenție. Va trebui ca în viitor, așa cum se prevede în material, să fie cuprinși efectiv toți copiii în acest sistem sau în orice caz, cel puțin în ultimul an. Consider măsurile ce se propun în întregime juste. Va trebui să creăm condiții materiale ca, realmente, copiii pînă la 6 ani să poată primi o anumită educație și anumite cunoștințe care să le faciliteze intrarea în învățămîntul propriu-zis. Trebuie să considerăm grădinițele ca o parte a învățămîntului, pregătitoare — dacă vreți —, dar ca o parte a învățămîntului.

Învățămîntul de 10 ani este conceput acum, după părerea mea, într-o formă mai unitară. Aceasta creează posibilitatea generalizării lui, a înfăptuirii obligativității ca întregul tineret să absolva 10 clase. Trebuie părăsită vechea mentalitate și vechea situație de a pierde pe drum circa 10 la sută din copii. Școala, învățătorul, profesorul sînt obligați să găsească formele de educație cele mai corespunzătoare pentru ca toți copiii să parcurgă această perioadă obligatorie de învățămînt. Obligația statului, a societății, nu este să-l scoată afară din școală pe cei care învață mai greu, ci să găsească mijloacele potrivite pentru a-i ajuta pe toți copiii să-și însușească cunoștințele corespunzătoare. Să creăm și sisteme separate, de cămin, de internat pentru acei care au condiții mai grele, să le asigurăm profesori speciali. Pe alții să-l tragem în școli speciale și în așa fel încît, practic, întregul tineret să parcurgă cele 10 clase obligatorii. Este inadmisibil să mai existe astăzi tineri care să se ducă la armată cu una sau două clase de școală. Învățămîntul trebuie să asigure cadrul și măsurile necesare ca întregul tineret să-și însușească cunoștințele la nivelul a 10 ani de școală.

Formele propuse aici sînt acceptabile și, după cite am înțeles, toți tovarășii au fost de acord cu ele. Cei 10 ani vor fi realizați în trei trepte: ciclul primar, gimnaziul și liceul. De ce este nevoie să procedăm astfel? Pentru că sistemul de pînă acum — cînd după clasa a VIII-a tineretul se despărțea, o parte mergînd spre școala profesională și alta spre liceu — dezorganiza școala. Trebuie să mergem pe un sistem unitar de 10 ani, urmînd ca după aceea să se facă separarea celor care merg la liceu și a celor care merg în învățămîntul profesional. Cu o subliniere — ca în primii doi ani de liceu, ultimii doi ani de școală din cei zece obligatorii, trebuie pus un mare accent pe cunoștințele practice. Întregul învățămînt trebuie să pregătească tineretul pentru producție, pentru muncă. Și tînarul din liceu și cel din universitate trebuie să fie în stare să execute o muncă concretă în societatea socialistă. Fiecare trebuie să înțeleagă că nu se pregătește să devină funcționar, ci pentru a contribui la sporirea avuției naționale. Consider că trebuie să înscrîm ca principiu de bază în hotărîrea Comitetului Central și în lege că învățămîntul trebuie să pregătească tineretul pentru muncă și viață. Aceasta este sarcina fundamentală a unui învățămînt cu adevărat serios, capabil să pregătească poporul pentru construcția societă-

ții socialiste și comuniste. (Aplauze).

Este necesar să aducem o serie de îmbunătățiri formelor și metodelor de predare. Există o preocupare destul de susținută pentru a se lăsa profesorului mai mult timp liber în vederea studiului și altor activități. Mai puțină preocupare există însă la pedagogul nostru de a lăsa copilului timp de studiu. Copiii sînt supracîrcăți cu predarea. Există un număr prea mare de ore de predare. Aceasta este valabil și în învățămîntul superior. Trebuie să mergem cu hotărîre la îmbunătățirea procesului de învățămînt. În primul rînd, este necesar să se înțeleagă faptul că elevul, studentul nu pot învăța nelimitat. Noi în trecut ceream 6 ore de activitate pentru tineretul pînă la vîrsta de 18 ani. Este clar că nu se poate impune zilnic elevului — și cred că aceasta e valabil și pentru student — mai mult de 6 ore de învățămînt — în care să fie incluse și orele de clasă și practica. Este suficient să se învețe în școală 30—36 ore pe săptămîna, în care să fie incluse predarea, seminarul, laboratorul, practica. Dacă vrem ca copilul, tînarul să poată învăța temeinic, trebuie să reducem orele de predare, încercate cu elemente inutile, cu repetări fără discernămint, să aducem serioase îmbunătățiri metodelor și formelor de predare în învățămîntul nostru de toate gradele.

S-a vorbit aici despre învățămîntul în limbile naționalităților conlocuitoare. Pe drept cuvînt, în raportul prezentat se subliniază justiciei politicii partidului nostru în acest domeniu, rezultatele obținute în crearea unui învățămînt larg pentru întregul tineret, inclusiv în limbile naționalităților conlocuitoare, rezultatele deosebite ale întregii politici naționale a partidului nostru.

Se pune problema: este sau nu necesar ca tînarul de naționalitate maghiară sau germană să învețe în școală și limba română? Cred că nu asigurîndu-i condiții să învețe această limbă i-am face o nedreptate, ci invers, dacă l-am lăsa în continuare să nu cunoască limba română. În felul acesta l-am pune într-o situație de inegalitate față de tineretul român, deoarece practic el nu ar

putea să-și desfășoare activitatea în oricare domeniu.

Pornind de aici, doresc să mă refer și la problema limbilor străine. Nu se poate spune că stăm prea bine cu învățarea limbilor străine; dimpotrivă, în această direcție există încă neajunsuri serioase. Avem obligația de a asigura tineretului nostru posibilitatea de a învăța în școli limbile străine. Dacă ne gîndim la viitor, la apropierea între națiuni, este clar că învățarea limbilor străine constituie o problemă de bază a apropierii — nu numai în cadrul României, între români și naționalități, dar și pe scară mai generală. Lăsînd însă la o parte această perspectivă îndepărtată, trebuie să spunem că accesul la cuceririle științei și tehnicii contemporane nu este posibil fără stăpînirea măcar a două limbi de circulație mondială. Astăzi fără limba rusă nu te poți descurca într-un șir de probleme tehnice. Fără engleză, de asemenea, nu te poți descurca în cele mai multe probleme tehnice. La fel în ce privește germana, franceza. Nu întîmplător se predau în școală rusa, franceza, engleza și germana. S-a pornit tocmai de la necesitățile dezvoltării societății noastre. Cel puțin în condițiile de astăzi. Ce va fi peste 100 de ani se va vedea atunci. Se va merge probabil, spre reducerea limbilor, spre apropiere și nu spre diversificarea lor. Ca să se înțeleagă, oamenii trebuie să poată vorbi aceeași limbă. Iată de ce învățarea limbilor străine de circulație mondială este obligatorie. Vina Ministerului Educației și Învățămîntului este că nu a luat măsuri pentru pregătirea cadrelor necesare predării acestor limbi și că n-a urmărit creșterea la nivelul corespunzător a acestora. Vor trebui luate urgente măsurile pentru a se aduce îmbunătățirile ce se impun în această direcție.

S-a vorbit aici despre liceele de specialitate. Sînt unele neajunsuri în organizarea liceelor tehnice, în specializarea lor. În primul rînd, trebuie criticată fărîmițarea exagerată a specialităților. Dacă vrem să pregătim tineri în domeniul chimiei, nu avem nevoie să creăm licee de mase plastice, de cauciuc, de fire etc. Trebuie să facem un liceu de chimie în care să se predea și chimia organică și anorganică și care, în ultimul an, să asigure o anumită specializare. Alfel nu vom avea nici o finalitate, vom scoate un tînar care nu va avea nici o cultură de bază chimică și care, din punct de vedere practic, se va pricepe mai puțin decît absolventul școlii profesionale să lucreze la fibre sau la cauciuc. Deci nu trebuie să renunțăm la liceul de chimie, ci la fărîmițarea specialității. Același lucru este valabil în construcții de mașini, în industria lemnului și în celelalte domenii.

În prezent, în construcții de mașini avem circa 7—8 specialități de licee. Pînă și contabilul se diferențiază pentru cooperativa agricolă de producție, pentru cooperativa meșteșugărească, pentru cooperativa de consum, pentru turism, pentru comerțul interior, pentru comerțul exterior. Ce fel de liceu este acesta? Noi avem nevoie de un contabil care să fie bun criunde ar lucra. Regulile contabile trebuie să fie unitare peste tot, evidența trebuie să fie așezată pretutindeni pe aceeași bază. Exagerările au pornit de la faptul că Ministerul Educației și Învățămîntului n-a condus acest învățămînt care a fost lăsat în atribuția ministerelor de specialitate. Au fost preluate vechile școli tehnice menținîndu-se vechea organizare, nu s-au adus îmbunătățirile corespunzătoare. Iată de ce trebuie să reorganizăm liceele de specialitate, să le concentrăm, să le punem pe o bază temeinică.

Și în ce privește școlile profesionale s-a alunecat spre exagerare, spre fărîmițarea meseriilor. Trebuie să dam și tinerilor din aceste școli o pregătire multilaterală. Dacă e vorba să învețe o anumită operație dintr-un proces de producție, aceasta se poate realiza în cursuri de scurtă durată. De aceea nu trebuie să transformăm învățămîntul profesional într-un mic loc de a-l învăța pe tînar o operație simplă. Școala profesională trebuie să dea o pregătire multilaterală, să creze muncitori de înaltă calificare, de care e nevoie peste tot. În această privință trebuie să aducem îmbunătățiri. Ministerul Educației și Învățămîntului nu trebuie să se lase — să spun așa — condus în această orientare de cerințele fiecărui minister, ale fiecărei întreprinderi care judecă lucrurile pe moment, fără o privire generală. De aceea avem un minister al învățămîntului, ca să conducă unitar, să asigure o politică unitară de pregătire pentru toate domeniile de activitate. Cu o serie de observații făcute aici, prevederile din raport, referitoare la învățămîntul general și la licee, cred că pot fi acceptate și adoptate ca orientare viitoare după care să se conducă Ministerul Educației și Învățămîntului, toate ministerele, toți aceia care au atribuții în acest domeniu de activitate.

În ce privește învățămîntul superior, lucrurile sînt mai clare. Aici s-au adus multe îmbunătățiri, drumul pe care am pornit, punînd un accent mai mare pe învățămîntul tehnic, e un drum bun. În funcție de prognozele pe care le vom avea, este necesar să asigurăm ca planificarea specialiștilor să țină seama de perspectiva dezvoltării societății noastre. După părerea mea, problemele care se pun acum în fața învățămîntului superior sînt mai mult de ordin calitativ. Avem, cred, suficiente centre universitare; nu este nevoie să ne propunem să mai creăm noi facultăți. După părerea mea, cel puțin pînă în 1980 trebuie să punem la punct ceea ce avem. Centrele de care dispunem pot satisface în bune condiții necesarul de cadre pentru dezvoltarea de perspectivă a României. Ceea ce se cere acum este ridicarea calitativă a întregului învățămînt universitar.

În primul rînd, se pune problema îmbunătățirii programelor, a specialităților. Și aici trebuie combătută specializarea excesivă. Nu putem avea buni specialiști dacă mergem la o specializare excesivă. În chimie nu putem avea facultăți și pentru fibre, și pentru mase plastice, și pentru cauciuc. La fel în construcții de mașini, în metalurgie, în energetică, Inginerul, indiferent în ce domeniu lucrează trebuie să aibă un orizont științific foarte larg. Specializarea excesivă, în fapt, nu a dus la creșterea cunoștințelor, ci la o scădere a nivelului învățămîntului. Rectoratele, care dispun de multe drepturi, trebuie să acționeze pentru îmbunătățirea profilului învățămîntului tehnic superior. Trebuie să începem prin a pune ordine în concentrarea și reducerea specializărilor, mergînd pe calea formării unui inginer cu un profil larg, care să poată lucra în orice sector al ramurii respective. Trebuie să aducem îmbunătățiri în sistemul de predare, punînd accentul, așa cum se întîmplă pe plan mondial, pe activitatea de laborator și pe activitatea practică. Așa cum am prevăzut în lege, profesorul trebuie să-și petreacă jumătate din timp cu studentul, la practică. În rest trebuie să lucreze în laborator de cercetare, tot cu studentul. S-a luat un anumit curs în această privință, dar trebuie accelerat. Trebuie să adoptăm formele

(Continuare în pag. a 3-a)

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului

(Urmare din pag. a 2-a)

verificate pe plan internațional. Este necesar să dezvoltăm laboratoarele, să dotăm corespunzător atelierele și să facem realmente din ele ateliere de producție, de prototipuri de serie mică. Trebuie să ajungem acolo ca școala să împletească organic știința cu producția. Dacă vom dezvolta corespunzător atelierele în licee și universități, nu va mai fi nevoie ca tinerii să-și facă practica în uzină.

Învățămîntul superior trebuie să pregătească oameni pentru producție. Să dezrădăcinăm complet mentalitatea care se mai întâlnește încă în învățămîntul superior și în special la unii părinți, potrivit căreia nu s-ar cuveni ca, după atîta școală, tînărul să meargă în producție. Dar pentru ce se pregătește tînărul nostru? Pentru a face teorie sau pentru a deveni funcționar? Inșușirea științei celei mai înaintate este necesară pentru a spori bogăția materială a societății care nu se poate realiza în afara producției. Acest lucru tînărul îl înțelege. El are o atitudine bună, foarte bună aș putea spune. Trebuie îmbunătățită însă organizarea școlii pentru a asigura tînărului pregătirea practică corespunzătoare. Aceasta e una din obligațiile principale pe care le avem față de tînăra generație, față de viitorul țării noastre. După părerea mea, avem o bază temeinică pentru a rezolva în următorii ani cu succes această problemă. Dispunem și de cadre, avem și o bază materială corespunzătoare. Trebuie să punem cu fermitate această sarcină în fața învățămîntului nostru superior.

Nu doresc să mă ocup de învățămîntul pedagogic, de dife-

rite forme de pregătire a cadrelor didactice. Și aici trebuie să aducem îmbunătățiri în sensul legării învățămîntului de practică. În trecut, învățătorul, profesorul de liceu știau să conducă și activitatea practică — desigur, la nivelul cerințelor de atunci.

Vorbind de orientarea profesională, cineva a spus aici că trebuie să avem psihopedagogi. Dar ce face profesorul? Nu intră aceasta în atribuțiile lui? Cine poate cunoaște mai bine ce înclinații are elevul? Nu cei care predau diferitele discipline? Trebuie să vină un specialist din afară care să facă teorii abstracte despre cunoașterea tînărului? Nu e mai firesc să capete asemenea cunoștințe psihopedagogice profesorul de specialitate care poate urmări zilnic înclinațiile tînărului și aprecia, în funcție de aceasta, în ce direcție trebuie orientat? Pornind de la necesitățile de orientare profesională nu înseamnă neapărat să creăm noi specialități de profesori. Perfecționînd învățămîntul, trebuie să mergem la ridicarea nivelului de cunoștințe al învățătorului și profesorului, la creșterea răspunderii lor. Numai astfel vom putea obține o ridicare calitativă a întregului proces instructiv și educativ. Trebuie să ridicăm rolul cadrelor didactice în procesul educativ, în sensul hotărîrilor partidului.

În acest sens este necesar să crească și rolul asociațiilor comuniste studențești, participarea lor activă la îmbunătățirea procesului instructiv și educativ, consultarea studenților în legătură cu aceste probleme. S-au obținut rezultate bune în participarea studenților la cercetare. Trebuie să antrenăm mai activ studențimea, să asigurăm o participare mai largă a studenților, a asociațiilor lor la întreaga activitate din institute și universități.

În ce privește predarea științelor sociale, activitatea educativă, politică, cetățenească avem în acest sens, după cum se știe, o hotărîre. Cred că este necesar să-i aducem anumite îmbunătățiri, în direcția unor precizări. Trebuie eliminate unele tendințe care încarcă inutil timpul elevilor și studenților, trebuie realizate unele simplificări. Să asigurăm predarea marxism-leninismului, a materialismului dialectic și istoric, a cunoștințelor politice, nu repetînd mecanic an de an aceleași lucruri sau reluînd ceea ce se face în cadrul organizațiilor U.T.C. Trebuie pus accentul nu pe predarea lecțiilor, ci pe studiu, pe seminarii, pe antrenarea tînărului la activitatea politică, cetățenească. În felul acesta și educația politică va da rezultate mai bune.

Trebuie să acordăm mai multă atenție creșterii rolului organizațiilor de partid din școli și universități. În prezent nu-și îndeplinesc în mod corespunzător rolul de organizator și îndrumător al întregii activități din învățămînt. Sînt, dacă vreți, puțin în urma consiliilor universitare. Or, consiliul universitar este sub controlul comitetului de partid, al organizației de partid, nu invers. Trebuie puse organizațiile de partid din universități în drepturile lor legitime! Ele sînt forța conducătoare, ele controlează activitatea, ele trasează sarcinile consiliilor universitare! Comunistii, indiferent de gradul lor științific, sînt obligați, ca membri de partid, să aplice hotărîrile organizației de partid din care fac parte. Desigur, organizația de partid nu-i poate spune unui savant cum să rezolve o problemă științifică, dar poate și trebuie să-i spună ce să facă el ca membru de partid, inclusiv pentru ridicarea învățămîntului. Organizația de partid trebuie să controle-

ze cum se desfășoară activitatea științifică, cum se folosește timpul de muncă în școală. Nu e un secret că numeroase cadre didactice petrec cam mult timp în deplasări în străinătate. Sîntem partizanii unor contacte internaționale largi, înțelegem că știința noastră nu trebuie să se izoleze; dimpotrivă! Dar contactele nu trebuie să se desfășoare în dauna bunului mers al învățămîntului nostru, a calității sale.

Creșterea rolului organizațiilor de partid în controlul și în conducerea învățămîntului presupune ca ele să vegheze ca toate cadrele didactice să-și îndeplinească obligațiile, să participe la eforturile pentru ridicarea nivelului învățămîntului nostru.

Trebuie să crească rolul și răspunderea comunistilor în conducerea întregii activități din învățămînt! El trebuie să asigure îndeplinirea liniei partidului. Fiecare organizație de partid, fiecare comunist poartă răspunderea pentru aceasta. Să ridicăm în mod hotărît activitatea și rolul organizațiilor de partid! Spun aceasta pentru că sînt aici primii secretari ai comitetelor județene de partid. Chiar dacă nu m-am referit în mod concret la ei, cred că au înțeles că aceste critici se adresează și comitetelor județene de partid, birourilor comitetelor județene, inclusiv primilor secretari, care au răspundere directă față de buna desfășurare a învățămîntului de toate gradele.

Am lăsat la sfîrșit Ministerul Educației și Învățămîntului pentru a sublinia că aplicarea tuturor acestor măsuri necesită o cotitură în felul de muncă al ministerului. Am avut hotărîri bune. Desigur, orice hotărîre, chiar și aceasta pe care o luăm acum, poate și trebuie permanent perfecționată. Nimic nu e perfect. Dar este necesar ca Ministerul Educației

și Învățămîntului să asigure soluționarea operativă, rezolvarea la timp a problemelor. Trebuie o mai largă atragere a forțelor de care dispune învățămîntul nostru, inclusiv în cercetare, pentru stabilirea măsurilor corespunzătoare care se impun în acest sector. Sper că Ministerul Educației și Învățămîntului va trage concluziile necesare și, pe baza hotărîrilor pe care le vom lua, va realiza o îmbunătățire substanțială, începînd din anul acesta, a învățămîntului.

Se impune, desigur, ca și Secretariatul Comitetului Central să asigure un control mai eficient, mai operativ, asupra felului cum se aplică hotărîrile Comitetului Central, ale organelor superioare de partid. Cînd vorbesc de Secretariat, cuprind tot aparatul nostru, pentru că, în fond, Secretariatul poartă răspunderea organizării și mobilizării întregului aparat de care dispunem, pentru a-și îndeplini obligațiile. Se înțelege, cerem și Consiliul de Miniștri să exercite un control mai eficient, să urmărească permanent cum se aplică hotărîrile. Nu trebuie să ne întîlnim iar peste 5 ani ca să analizăm cum se aplică aceste hotărîri. În mod operativ, permanent, să aducem perfecționările care se impun în sistemul învățămîntului. Se pun mereu noi probleme, se impun continuu îmbunătățiri. Învățămîntul este poate cel mai mobil sector social și trebuie să ținem permanent seama de acest lucru. Activitatea noastră trebuie să fie și ea foarte mobilă. Mai mult ca în alte domenii, se cer multă operativitate, energie, participare activă.

Sînt convins că, pe baza hotărîrilor pe care le va adopta Comitetul Central, vom putea obține ridicarea învățămîntului nostru la un nou nivel, mai înalt, corespunzător cerințelor dezvoltării economico-sociale a țării.

Problemele învățămîntului în dezbaterile înaltului for politic al țării

(Urmare din pag. 1)

Plenara C.C. al P.C.R. a evidențiat însemnătatea legării cit mai strîns a școlii de producție, indicînd ca în primii doi ani ai liceului, ultimii doi ani de școală din cei zece obligatorii, să se pună un mare accent pe cunoștințele practice.

Ne revine nouă, tuturor celor care ne-am dedicat munca și viața noastră misiunii nobile de educator, sarcina de a găsi formele de educație cele mai corespunzătoare pentru ca toți tinerii să parcurgă cu succes perioada obligatorie de școlarizare. Este necesar să se înlătore cu hotărîre prejudecățile care ar alimenta orice pierdere din efectivele învățămîntului de 10 ani. Prin munca noastră, desfășurată lecție cu lecție în cabinet, în laborator sau în atelierul școlar, prin cultivarea la elevi a dragostei față de învățătură și față de muncă, prin dezvoltarea la părinții elevilor a spiritului de răspundere față de pregătirea școlară a copiilor lor și prin toate celelalte forme și metode pe care le va releva activitatea noastră în școală, să raportăm la finele fiecărui an de învățămînt, școlarizarea completă a întregului efectiv de elevi, succese în lărgirea orizontului de cunoștințe al acestora, în dezvoltarea gîndirii lor independente, în înzestrarea lor cu deprinderi de muncă practică și în formarea lor ca tineri demni de epoca noastră socialistă.

Ni se cere să ne îndreptăm și cu mai multă atenție, efortul nostru, priceperea și experiența didactică

spre perfecționarea formelor și metodelor de predare și spre a asigura elevilor cele mai bune condiții ca să poată învăța temeinic.

Plenara C.C. al P.C.R. din 18 și 19 iunie a.c. a indicat direcțiile hotărîtoare pentru rezolvarea a numeroase probleme privind învățămîntul în limbile naționalităților conlocuitoare, profilul pregătirii în liceele de specialitate, aspectele perfecționării calitative a învățămîntului universitar, ale predării științelor sociale și ale muncii educative, ale orientării școlare ș.a., configurînd imaginea vastă a activității școlare și aria preocupărilor ce se cer intensificate și materializate în activitatea cadrelor didactice.

Această plenară se înscrie ca un eveniment de cea mai mare însemnătate pentru fiecare educator, pentru fiecare elev și student, pentru organizatorii învățămîntului și pentru toți cei care răspund de activitatea școlii.

Avem un învățămînt puternic dezvoltat, sîntem înarmați cu un program de perspectivă clar și bogat. Sîntem datori să examinăm, fiecare la locul activității noastre, cu responsabilitate comunistă, toate sarcinile ce ne revin, să luptăm hotărît pentru înlăturarea lipsurilor și să aplicăm neabătut măsurile indicate de partid.

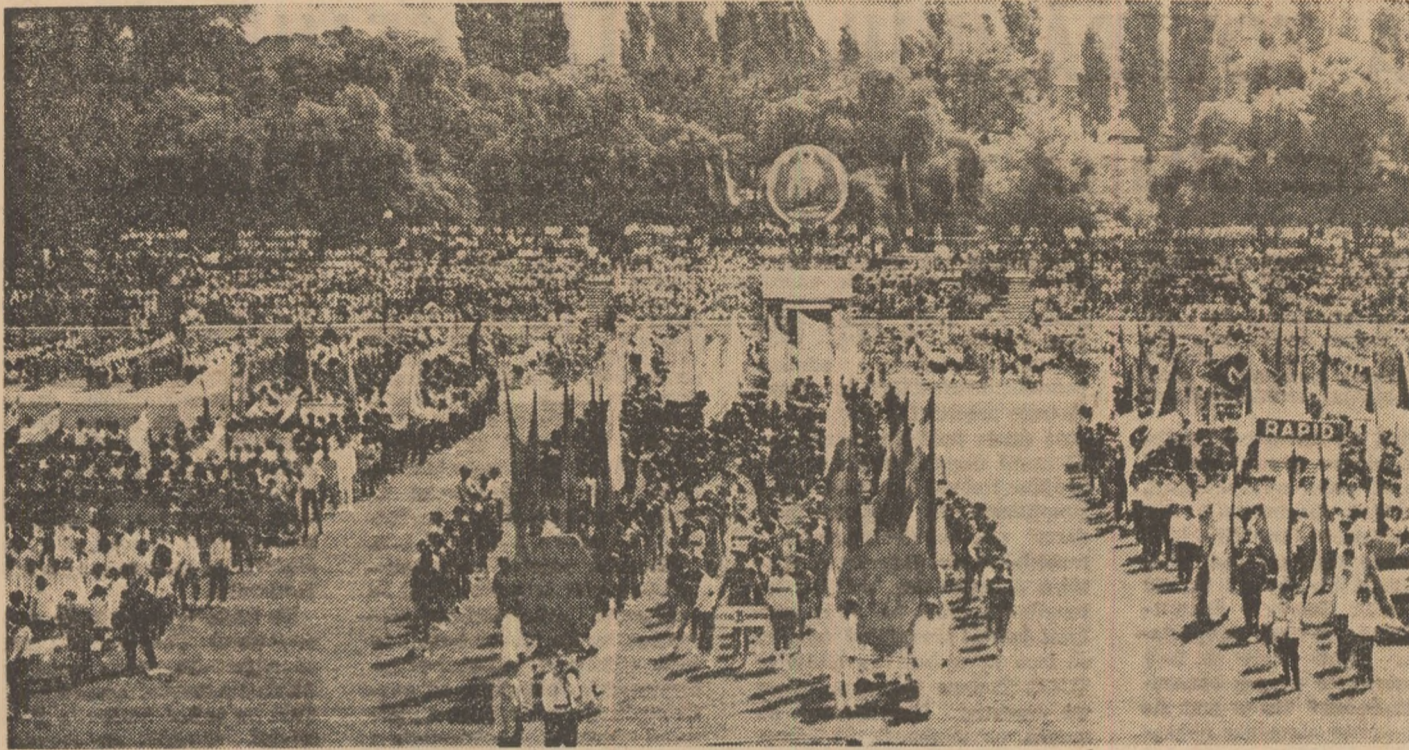
Vacanța de vară constituie nu numai „trimestrul al IV-lea” al anului încheiat, ci și prologul autentic al viitorului an școlar. Este necesar ca la baza întregii activi-

tăți de pregătire a viitorului an de învățămînt să așezăm studiarea și însușirea temeinică a indicațiilor date și a măsurilor elaborate de Plenara C.C. al P.C.R. din 18—19

iunie a.c., hotărîrea de a contribui efectiv pentru ridicarea învățămîntului nostru la nivelul cerințelor construcției socialismului multilateral dezvoltat.

Pe linia modernizării învățămîntului, corelarea tot mai strînsă a instruirii cu munca tehnico-productivă duce la formarea unor tineri demni, pregătiți multilateral pentru viață, pentru nevoile țării.

Pe stadionul Dinamo

Săptămîna trecută, pe stadionul Dinamo din Capitală a avut loc o impresionantă manifestare sportivă, dedicată încheierii anului școlar sportiv.

Protagonistii, cei 8 000 de elevi, au desfășurat în fața a 15 000 de spectatori — elevi bucureșteni — un grandios program menit să confirme amploarea sportului școlar, performanțele deosebite, rezultatele ale muncii susținute și îndrumării competente din partea profesorilor. Competițiile, adevărate numere de virtuozitate sportivă la gimnastică, fotbal, handbal, baschet, inot, rugby, ciclism etc. au demonstrat încă o dată succesele sportului școlar, precum și atașamentul tineretului din școlile noastre pentru activitatea sportivă, pentru mișcarea în aer liber.

Sfîrșit de an școlar

Jumătatea lunii iunie a marcat ca în toți anii, și de această dată, pentru elevii patriei noastre, încheierea unui an de muncă.

O semnificație deosebită capătă finalul acestui an de învățămînt în condițiile în care Plenara C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973 analizează și trasează sarcini de importanță majoră pentru dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului.

Final de an școlar — prilej de rodnic bilanț și justificată bucurie pentru cele patru milioane de elevi și părinții lor, pentru cele peste 200 000 de mii cadre didactice deopotrivă. În anul cînd întregul popor răspunde cu însuflețire chemării partidului, secretarului nostru general, de a scurta acest cincinal cu o jumătate de an, școala a făcut și ea eforturi pentru a se înscrie la nivelul celor mai înalte cerințe ale societății noastre, pentru a se apropia și mai mult de realitățile acesteia.

Pentru oamenii școlii, acest an a marcat înmulțirea eforturilor pentru modernizarea mijloacelor și metodelor instructive și educative, pentru ridicarea nivelului politic și ideologic al tinerei generații, pentru sporirea și perfecționarea bazei materiale a instituțiilor de învățămînt.

În clasă, în atelierele școlare, pe loturile agricole, la muncă patriotică, în numeroase concursuri și competiții sportive, elevii noștri, îndrumați de educatori, și-au manifestat recunoștința pentru grija cu care le este vegheată copilăria, tinerețea.

Stau mărturie rezultatele bune la învățătură, numeroasele expoziții cu obiectele lucrate în ateliere școlare, sutele de mii de ore de muncă patriotică, premiile la concursuri și performanțele sportului școlar.

Tradiționala serbare finală

Duminică 17 iunie. Pentru elevii patriei noastre și familiile lor, pentru profesori, această duminică nu a fost una obișnuită. Școlile și-au deschis porțile pentru a găzdui cea mai emoționantă zi a anului școlar:

tradiționala serbare finală... Și cine nu i-a cunoscut atmosfera ei sărbătorească, țesută din diplome și coroane de flori, din bucuria premianților și a părinților, din mîndria profesorilor!

Ziua pionierilor

Ziua bilanțului școlar și-a sporit de cîțiva ani încărcătura sărbătorească printr-o nouă semnificație. Ea a devenit totodată ziua pionierilor. Careurile pionierești și-au umplut rîndurile. În virfurile catargelor au fluturat steagurile, goarneaule și tobele au vestit sărbătoarea.

Cei ce s-au evidențiat la învăță-

tură și în activitățile pionierești și-au sporit, cu această ocazie, numărul treselor pionierești. Ei sînt cîștigătorii unor activități cu caracter competițional, devenite deja cunoscute sub numele de „Minitehnicus”, „Cutezătorii”, concursuri de creație artistică și competiții sportive.

Și acum, trimestrul IV!

Anul școlar s-a încheiat! Acum, pe elevi îi așteaptă taberele, excursiile. ...Aici își vor continua, în condiții specifice vacanței, obișnuita activitate recreativă. Și cite nu sînt

de făcut... colecții de roci, plante și insecte, expediții arheologice, tabere de muncă patriotică... Zilele vacanței se vor scurge pe nesimțite. Vi le dorim cît mai plăcute, dragi elevi!

Școala și producția

Două convorbiri la ora bilanțului

— Cu profesorii: ILINCA TĂNĂSESCU, director al Liceului nr. 15 și prof. ADRIANA IONESCU, director adjunct al Liceului nr. 43 din București.

Meseria se învață lucrând reperele în întregime

— Deși de la Liceul nr. 15 au fost instruiți pînă la sfîrșitul acestui an școlar 150 de elevi și eleve în diferite meserii (băieți: 55 în meseria lăcătuș-mecanic, 4 în meseria strungar; fete: 40 în meseria montator mecanisme manometre, restul de 50 în meseria confecționer textile), nu sîntem pe deplin satisfăcuți de rezultat la obținute în domeniul practicii tehnico-productive în anul școlar 1972—1973, ne relatează prof. Ilina Tănăsescu.

— Ați putea preciza ce anume v-a nemulțumit?

— Înainte de toate, condițiile în care au muncit și mai conștient să muncească elevii (atelierele sînt amplasate nefuncțional, în subsolul

„Înșușirea științei celei mai înaintate este necesară pentru a spori bogăția materială a societății care nu se poate realiza în afara producției. Acest lucru tineretul îl înțelege. El are o atitudine bună, foarte bună aș putea spune. Trebuie îmbunătățită însă organizarea școlii pentru a asigura tineretului pregătirea practică corespunzătoare. Aceasta e una din obligațiile principale pe care le avem față de tînăra generație, față de viitorul țării noastre”.

NICOLAE CEAUȘESCU

(Din Cuvîntarea la Plenara C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie a.c.)

clădirii), precum și faptul că întreprinderea de mecanică fină nu a dat elevilor posibilitatea să lucreze aparatele, în speță, manometrele (în mod concret, mecanismul manometrului), în întregime. În cei doi ani de cînd elevii au început să lucreze, uzina nu a putut transfera la școală toate utilajele necesare pentru realizarea mecanismului manometrului. La prima vedere, pare un lucru de amănunt, dar, din această cauză, elevii nu au putut efectua și învăța o serie de operații absolut necesare atît pentru construirea aparatului, cît și pentru însușirea meseriei. Este adevărat, ei ajungeau să monteze mecanismul manometrului cu ajutorul muncitorilor, în fabrică, consider însă că nu este deosebit de practic să se ridice și problema continuității practicii, sau mai bine zis a discontinuității ei. Consider că intervalul de o săptămînă între zilele de practică este prea mare. Elevii sînt „scosi din mină”. Ei trebuie ca, după șapte zile, să se reacomodeze cu munca, ceea ce înseamnă randament scăzut în primele ore de practică. Nici întreprinderile nu sînt încîntate de acest program, întrucît uneori ele au nevoie de ajutor tocmai atunci cînd elevii, nu sînt acolo.

— Cum veți remedia această situație?

— Odată cu înființarea în aceste zile a unei microsecții a uzinei aici la noi, sperăm că aceste lacune vor dispărea. Vom insista ca, împreună cu elevii, să lucreze și un număr de doi-trei muncitori, care să-i îndrume și să răspundă de calitatea producției. De asemenea, comenzile pe care le vom executa în viitor, vor fi incluse în planul de producție al fabricii.

— Ce alte măsuri preconizați pentru ridicarea și mai mult a „stachetei” practicii tehnico-productive?

— Între obiectivele noastre principale se numără lărgirea paletei de meserii și asigurarea executării de către elevi a cit mai multor repere, piese, aparate, cu alte cuvinte, asigurarea bazei pentru pregătirea unor meseriași polivalenți. Voi reveni acum la am-

plasarea atelierelor. Consider că nu mai putem continua tot așa. Subsolul este neîncăpător. Se impune de urgență construirea (atelierele actuale sînt și insuficiente ca număr) unei hale în curtea școlii (dispunem de 3000 m. p.) unde pot fi amplasate microsecțiile. Soluția cea mai bună însă este construirea lor în aripa neterminată a clădirii unde există fundațiile. Ar reveni mai ieftin, construcția se va armoniza cu întreaga clădire, iar curtea nu va fi ciuntită. Acum cîteva luni a venit o comisie la fața locului și a făcut constatări. Noi însă am dori să urgentăm începerea lucrărilor. Întreprinderea de mecanică fină s-a obligat să utilizeze noile ateliere și microsecții. Sîntem convinși că numai rezolvînd această problemă foarte importantă pentru activitatea tehnico-productivă cît și pentru liceul nostru, ne vom putea încadra în circuitul optim al producției școlare.

Pe lîngă bucurii mai sînt și... necazuri

— În cursul anului care a trecut, — își începe relatarea prof. Adriana Ionescu — am simțit din plin necesitatea patronării școlii de către marile întreprinderi industriale, cu pondere în sistemul economiei, cum ar fi de exemplu, Uzinele „23 August”, F.M.U.A.B., „Electronica”, etc., unde elevii s-ar fi putut familiariza cu meseriile de lăcătuș, sudor, montator, strungar și altele, solicitate de către fabrici și uzine, cît și de elevi. Liceul nr. 43 din Capitală, fiind patronat de țesătoria „Unirea” și Fabrica de medicamente, a reușit ca la sfîrșitul acestui an școlar să instruiască un număr de 200 elevi, aproape toți, în meseria de țesător (prin „Unirea”) și 40 de fete în specialitatea

confecționer (prin Fabrica de confecții). Mai urmează să se prezinte în aceste zile 30 de fete la întreprinderea „Borangicul” pentru a es-tare în meseria de țesătoare. Precum vedeți, aria pregătirii școlărilor noștri a fost deosebit de înrîmă.

— Care este după părerea dv. cauza acestei situații?

— O repartizare nejudicioasă a școlilor la întreprinderi (la nivelul sectorului și chiar la nivelul municipiului). Am observat că nu toate uzinele au un număr egal de elevi la practică. Cred că este de datoria inspectoratelor să ne faciliteze colaborarea cu marile unități, chiar dacă sînt situate în alte sectoare ale orașului, aceasta în interesul tinerilor școlari. O altă nemulțumire (care derivă tot din greșita repartizare) a fost aceea că nu toți elevii au avut acces permanent la întreprinderi (au fost siliți să efectueze practica prin rotație din cauza capacității limitate a întreprinderilor). Pe de altă parte, am observat faptul că în anumite întreprinderi (de exemplu la Fabrica de cabluri și materiale electroizolante) școlarii au efectuat operații prea simple, stereotipe, care compromit de fapt ideea practicii productive.

— În această situație ce măsuri a luat conducerea școlii?

— Am depus toate eforturile pentru a suplini lacunele printr-o judicioasă organizare a muncii elevilor la atelier (îndeosebi la atelierul interșcolar pe sector) unde aceștia au lucrat integral reperele comandate. Pentru a lărgi aria meseriilor, am obținut aprobarea ca elevii să facă practică și în alte unități. Astfel, începînd cu anul școlar viitor, vom pregăti chimiști și desenatori tehnici (două grupe). Este însă prea puțin. Este necesar să instruim elevii și în domeniile mecanicii fine, electrotehnicii, montajului. Pentru aceasta însă ar fi de dorit să fie revăzută repartizarea școlilor la întreprinderi sau să fie construite mai multe ateliere școlare și interșcolare cu profile variate.

C. BUȚURA

Expoziția sectorului III din Capitală

Cifre și rezultate formative

Săptămîna trecută, la Liceul nr. 15 din Capitală, a fost deschisă expoziția „Din activitatea tehnico-productivă a elevilor școlilor sectorului III”, care oglindește rezultatele cu totul remarcabile obținute, pe planul general al educației, în cadrul orelor de instruire practico-productivă. Expoziția face totodată bilanțul traducerii în viață a hotărîrii de o deosebită importanță trasată de conducerea superioară de partid, de educare prin muncă și pentru muncă a elevilor din școlile de toate gradele și profilele, de participare efectivă a acestora la activitatea productivă care se desfășoară în întreprinderi și în atelierele școlare.

Pe întregul sector, valoarea produselor realizate în școli, la sfîrșitul acestui an școlar, a depășit opt milioane lei. Semnificativ este faptul că pe lîngă școlile profesionale și speciale, care au o pondere mai mare în valoarea totală a produselor realizate, școlile generale și liceele au realizat, pînă la sfîrșitul anului școlar, produse totalizînd peste 1.200.000 lei. Se evidențiază în mod deosebit liceele „Alexandru Sahja” (care a realizat 325.000 lei), „George Cosbuc” (128.000 lei), „23 August” (125.000 lei), „Mihai Viteazul”

(119.000 lei), precum și școlile generale nr. 56, nr. 85, nr. 64, nr. 67 și nr. 46. O importantă contribuție la obținerea acestor succese și-au adus-o întreprinderile care tutelează școlile din sector, printre care, Uzinele „23 August”. Întreprinderea de mecanică fină, Republica, Metalurgica, Metaloglobus, Mătușca populară și altele, care au acordat o atenție deosebită dotării microsecțiilor și atelierelor din școli cu utilajele necesare și asigurării unei activități productive continue.

Munca productivă și-a orientat atenția în primul rînd către însușirea de către elevi a unor meserii mult solicitate de întreprinderi pe care școlarii le vor putea practica după absolvire. Acum, la ora bilanțului, subliniem faptul că un număr de peste 932 de elevi, absolvenți ai liceelor și școlilor de cultură generală au fost instruiți în specialitățile: strungar, fрезor, lăcătuș, montator, programator pentru mașini de calcul și altele. Acest început promițător va fi continuat cu perseverență, deoarece necesarul forței de muncă calificată pentru întreprinderile industriale va fi tot mai mare în următorii ani.

C. B.

Continuînd o minunată tradiție.

Foto: prof. V. BOGDĂNET

Tribuna „Tribunei”

Lacune ale examenelor de diferență

La începutul fiecărui an școlar întâlnim, în anul al II-lea sau al III-lea al liceului de cultură generală, un număr de elevi proveniți din școlile generale, în urma unui examen de diferență. Am observat însă că nivelul de pregătire al acestor elevi la matematică este scăzut.

Cercetînd cu atenție această stare de lucruri, am ajuns la concluzia că una dintre cauze o constituie modul cum este conceput examenul de diferență, pe care acești elevi îl susțin pentru a putea continua studiile în liceul de cultură generală.

Astfel, pentru elevii care doresc să urmeze anul al II-lea, examenul de diferență nu prevede proba de matematică, iar pentru cei ce doresc să urmeze anul al III-lea, examenul de diferență la matematică se rezumă numai la algebră. Prevederile regulamentului școlar privind examenul de diferență se bazează pe presupunerea că elevii școlilor generale primesc în clasa a IX-a, la matematică, un volum de cunoștințe echivalent cu cel primit de elevii din anul I al liceului de cultură generală. Totodată, se presupune că între absolvenții clasei a X-a și ai anului al II-lea, secția reală, există diferențe în cunoștințele de matematică, dar numai la algebră.

Analizînd programele de matematică ale liceului de cultură generală și ale școlii generale constatăm că lucrările se prezintă oarecum diferite. Astfel, elevii clasei a IX-a a școlii generale nu studiază: ecuații bipătrate, sisteme de ecuații de gradul II omogene, puterea punctului față de cerc, reciproca teoremei lui Thalles, teorema bisectoarei, diviziunea armonică — teme pe care le învață elevii din anul I al liceului de cultură generală. Mai mult, între cele două programe avem și o diferență de un capitol, anume „Transformări geometrice”, iar cunoștințele despre mulțimi prevăzute pentru clasa a IX-a au un volum mic pe lângă cele pe care le studiază elevii din anul I al liceului. În mod analog, elevii din clasa a X-a nu studiază la trigonometrie materia prevăzută în programa anului al II-lea, secția reală, din cadrul liceului de cultură generală.

Menționăm că la trigonometrie nu există deosebiri esențiale între programele clasei a X-a a școlii generale și ale anului al II-lea — secția umanistă. În concluzie, considerăm necesar ca examenul de diferență pentru trecerea din clasa a IX-a a școlii generale în anul al II-lea la liceul de cultură generală să cuprindă și matematica. Pentru trecerea din clasa a X-a a școlii generale în anul al III-lea, pe lângă algebră și celelalte obiecte, să se cuprindă și trigonometria.

Prof. GH. BERINDE
Prof. I. DÂNCUȘ
Sighetul Marmăției

Tinerețea unei școli

Școala generală de 10 ani nr. 4, din Curtea de Argeș, este cea mai tinăra între școlile orașului. Mulți dintre cei 664 elevi au aceeași vîrstă cu școala lor: 9 ani. Profesorii — tineri, prin entuziasmul lor — au fost preocupați, în acest an școlar, de perfecționarea procesului de învățămînt în strînsă legătură cu modernizarea bazei materiale. În la-

boratorul de fizică, de exemplu, toată aparatura necesară a fost instalată în mesele-vitrine, prevăzute cu tensiuni de la 0 la 24 volți, curent continuu și alternativ, și 220 volți curent alternativ. De asemenea, la fiecare masă, există o veioză pe care elevul o poate aprinde pentru ca să-și ia notițe atunci cînd se fac proiecții pe tabla de sticlă mată care joacă și rol de ecran în laboratorul obscurizat.

S-a automatizat aparatul de proiecție pentru diapozitive și diapozitive, făcîndu-se telecomandă de la un pupitru special de unde se distribuie și tensiunile de lucru la mese. Alături de pupitru de comandă se află un alt pupitru pe care sînt instalate: magnetofonul, picupul, amplificatorul de redare stereofonică, difuzoarele fiind orientate în trei direcții deosebite pentru uniformizarea audiției.

Pe un panou mobil, sînt montate toate aparatele de măsură și control pentru electricitate. Panoul poate fi adus pe roțițele instalate în mijlocul laboratorului, la îndemîna elevilor (prototipurii executate de prof. Ion Florescu).

Mesele-vitrine din laborator poli-funcțional sînt lucrate de elevi, în atelierele școlii, ca și cuierile și jardinierele de metal de pe coridoare și din clase, ca și numeroasele cusături naționale (ii, seturi, șervete) expuse în vitrine. Mai mult, școala a contractat cusături naționale cu Cooperativa „Unirea meșteșugarilor” din localitate.

În cadrul cercului de pictură, s-a organizat o expoziție permanentă pe o temă etnografică: port național, obiecte specifice orașului străvechi de pe Argeș. Clasele și coridoarele sînt împodobite cu picturi, cu gaste de flori, cu planșe, covoare, cu tablouri reprezentînd scene istorice și chipuri ale oamenilor de seamă din știință, literatură, istorie. Grija permanentă a cadrelor didactice și elevilor pentru înfrumusețarea școlii a dat rezultate prețioase: în parcul din fața școlii, în cancelarie, în ateliere, în cabinete și laboratoare.

Dr. ION MICUȚ
profesor

Un colț al expoziției de sfîrșit de an la Liceul „Iacov Pătrășcanu”, Bacău. Foto: prof. V. BOGDĂNEȘ

Am cuplat unele ore

Inițierea elevilor din clasele I—IV în munca tehnico-productivă se realizează, în principal, prin intermediul lucrului manual. De modul în care sînt organizate și conduse aceste activități, de caracterul lor util și plăcut, depinde, în mare măsură, dezvoltarea dragostei și aptitudinilor pentru muncă ale elevilor, a ingeniozității și gândirii lor creatoare.

În organizarea orelor de lucru manual, am pornit de la considerentul că volumul de cunoștințe, priceperi și deprinderi cu care voi înarma elevii trebuie să constituie un fond general pe care să se formeze pregătirea pentru o anumită profesie pe următoarele trepte de învățămînt.

În acest sens, considerînd că elevii și-au însușit în primele două clase suficiente cunoștințe, că și-au format deprinderile necesare executării unor lucrări din plastilină și hîrtie, am înlocuit în clasa a III-a activitățile de acest gen, trecute în programă, cu lucrări din lemn, sîrmă și tablă ca, de exemplu: cuțitașul pentru tăiat hîrtie, lanțisorul, butonii pentru manșete etc., care au dat posibilitatea elevilor să cunoască proprietățile principale ale materialelor cu care vor lucra mai tîrziu, în atelierele claselor următoare, să învețe să mînuiască unelte de mîna necesare prelucrării lor. De asemenea, urmîrind dezvoltarea în perspectivă a aptitudinilor elevilor, am înlocuit treptat lucrările ușoare din primele clase, cu lucrări ce presupuneau un mai mare volum de muncă.

La dorința elevilor, nemulțumiți de eșalonarea pe mai multe ore a acestor lucrări (întîrzie finalizarea obiectelor ce se execută) am prelungit ora de lucru manual prin cuplarea a două ore consecutive cu pauză între ele.

Rezultatele pe care le-am obținut în urma acestor încercări au fost bune. Elevii au lucrat cu mult entu-

ziasm, despărțindu-se cu greu de lucrul lor chiar și pe durata pauzei. Munca a fost cu atît mai antrenantă cu cît ea s-a desfășurat în atelierul mixt, amenajat în acest scop. Prin cuplarea orelor de lucru manual s-au putut executa un număr mai mare de lucrări care au dezvoltat agilitatea și îndemnarea elevilor, au stimulat dezvoltarea inventivității și creativității acestora, lărgind în mod simțitor posibilitățile lor de muncă. Totodată am putut aplica unele metode moderne de învățămînt ca problematizarea și lucrul în grup, intrucît timpul rezervat pentru prezentarea rezultatelor nu a redus din timpul necesar efectuării lucrării propriu-zise.

Ținînd cont de sarcinile care stau în fața învățămîntului, consider utilă și necesară îmbunătățirea programelor de îndeletniciri practice prin înlocuirea lucrărilor depășite de cerințe cu lucrări utile, pentru care elevii să manifeste un real interes.

Inv. AUGUSTA BEIAN
Blaj, județul Alba

Lucrările în atelier suferă

Dacă predarea obiectului „Agricultură” se poate încadra — la clasele a VII-a și a VIII-a — în cele două ore (săptămînal) prevăzute, dacă lucrările practice agricole sînt uneori lăsate în seama practicii continue de la sfîrșit de an, lucrările în atelier, prevăzute prin alternare cu cele de agricultură, suferă... Căci ce volum de cunoștințe, priceperi și deprinderi de împlînire, lăcătușărie etc. își poate însuși un elev în cele 12—14 ședințe, din noiembrie pînă în martie? De aceea, consider că lucrările în atelier ar putea fi introduse, încă în clasa a V-a, pe durata întregului an școlar. În felul acesta, elevii s-ar familiariza mai de timpuriu cu unele noțiuni și ar beneficia de continuitatea atît de necesară într-o meserie sau alta.

Prof. C. PANFILOIU
Școala generală
Mătăsari-Gorj

Pentru o „revistă a revistelor”

Între alte realizări novatoare, învățămîntul din județul Caraș-Severin promovează cu tot mai mare entuziasm un fel de curent al revistelor școlare. Se poate ca aceste gîngăse experimente publicistice să păcătuiască prin unilateralitate (în unele reviste domină poezia, în detrimentul altor genuri de creație), așa cum prin unilateralitate păcătuiesc adesea și destule reviste consacrate. Luată în ansamblu, însă, cele 50 de reviste editate de redactori-elevi, în limitele unui singur județ, ilustrează cu prisosință — credem noi — la toate capitolele, principiile de bază ale unei veritabile publicistici școlare, ai cărei numeroși afluenți colectează necontenit, într-o matcă largă, fapte și evenimente strîns legate de viață.

Revista „Dăruiți”, de pildă, a Școlii generale Căvăran, ne oferă succint, și într-o formă deosebit de atractivă, — la rubrica „Știați că?” — cele mai semnificative date din istoricul localității, pornind de la etimologia toponimului „Karan” și pînă la evenimente social-culturale de prim ordin, privind trecutul sau prezentul Căvăranului. O altă rubrică — Vatra folclorică — inserează, într-un spațiu destul de restrîns, cîteva creații lirice orale reprezentative pentru zona în care au fost culese. Unele reviste inserează în paginile lor notabile încercări de cuprindere monografică a așezării, specificului, local geografic, istoric, demogra-

CARTEA SOCIAL-POLITICĂ

Marcel Petrișor :

**„La Rochefoucauld,
aventura orgoliului”**

(Editura Albatros, 1973)

Lăudabilă inițiativa Editurii „Albatros” de a dialoga în timp și peste timp, sub genericul „contemporanul nostru”, cu reprezentanți ai umanismului universal.

În acest context se înscrie și eseuul lui Marcel Petrișor despre La Rochefoucauld — nobil francez al secolului al XVII-lea din agitata perioadă a Frondelor. La Rochefoucauld ne este prezentat în dublă ipostază : aceea de erou („aventura istorică”), corolar al stării de acțiune față de controversele politice din vremea lui Richelieu și Mazarin, și ipostaza de moralist („aventura epistemologică”) — urmare a distanțării reflexive față de evenimente și de aplecare „necruțătoare”, cum spune Marcel Petrișor — spre propriul „eu”, „care ajunge să recunoască adevăratele imbolduri acționale”.

Motivația eseuului se întemeiază pe importanța lucrărilor lui La Rochefoucauld, importanță etică, dictată de imposibilitatea construirii „...unui om nou fără a-l cunoaște mai întâi pe cel vechi, sau nu atât pe acesta cit omul în general...”

Eseul se susține ca intenție și mai puțin ca realizare, pentru că se egalizează, într-un fel, situații istorice diferite, uniformizându-se împocit și omul, care, deși același din punct de vedere anatomic, nu este și nu poate fi același din punctul de vedere al comportamentului. Cum putem accepta ca permanent valabile aforisme de felul : „Orgoliul nostru crește în măsura în care ni se micșorează defectele” sau „Faptul că oamenii își cunosc greșelile mai mult decât s-ar crede, se vede din aceea că au și totdeauna dreptate când îi auzi vorbind de purtarea lor : același amor propriu care-i orbește de obicei, îi luminează acum, le dă idei atât de adevărate, încât știu să înlănțuie sau să ascundă, pină și cele mai mărunte lucruri care ar putea fi osîndite”.

Comentariul la textele rochefoucauldiane este de atașare, nu de detașare, fapt ce-l face nu de puține ori inutil.

Desigur, cartea rămâne utilă în măsura în care răspunde invitației de autopurificare, dar trece ușor peste faptul că orgoliul, atunci când se întemeiază, se structurează de fiecare dată, istoricește altfel.

Prof. ANA OCTAVIAN

„Tra socialistă”

Nr. 12 — 1973

Sumarul numărului 12/1973 se deschide cu studiul „Dezvoltarea intensă a economiei, baza progresului general al țării”. În continuare sînt publicate articolele „Esența democratică a controlului activității economice și sociale”, de Constantin Drăgan ; „Cresterea rolului clasei muncitoare și al partidului comunist în actuala etapă a construcției noastre socialiste”, de Ștefan Voicu ; „Timp și perspectivă în conducerea activității economice”, de Ioan Avram ; „Folosirea fondului funciar reflectată în unele lucrări de sistematizare a teritoriului și localităților”, de Nicolae Popescu ; „Cu privire la corelația valoare-valoare de întreținere”, de Ștefan Arsene și „Conferința general-europeană : premise și obiective”, de George G. Potra.

Articolul „Orizontul cultural-politic al lui Dimitrie Cantemir”, de Mihnea Gheorghiu formează continutul rubricii „Pagini de istorie”. La rubrica „Știința-învățămînt” sînt inserate articolele : „Un potențial științific nevalorificat : tezele de doctorat”, de Nicolae Opreanu ; „Exigențele pregătirii pentru muncă a tineretului școlar”, de Romulus Sfichi ; „Timpul liber al tineretului studios — un timp pierdut ?”, de Anton Vasilescu. Articolul „Arta plastică monumentală”, de Marina Preutu este inserat la rubrica „Creația literar-artistică”. În cadrul rubricii „Din mișcarea comunista și muncitorească mondială” sînt publicate studiile „P. C. din Japonia în luptă pentru pace, democrație și progres social”, de Yoshikazu Ibaragi și „Revoluția tehnico-științifică și crearea bazei tehnico-materiale a comunismului” de M. Volkov. La rubrica „Curenți și idei” este inserat articolul „Elemente noi într-o dispută «veche»”, de Petru Pânzaru. Cuprinsul rubricii „Viața internațională” reține atenția prin articolul „Obiective actuale ale dezvoltării economice în Repu-

blica Guineea”, de Ahmed Sekou Toure. În continuare revista conține obișnuitele rubrici „Cărți și semnificații”, „Revista revistelor” și „Cuvîntul cititorilor”.

„Studii de știință”

politică

(Editura politică, 1973)

Apărută în colecția Teorie și metodă în științele sociale, lucrarea cuprinde studii teoretice și metodologice de știință politică în care se subliniază de pe pozițiile marxism-leninismului superioritatea materialismului istoric și al socialismului științific — bazele teoretice și metodologice ale politologiei noastre.

Sînt abordate aspecte referitoare la deschiderea problematicei noastre politologice spre corelația dintre ideologia politică și realitățile lumii contemporane; locul și rolul P.C.R. în sistemul partidelor politice din România în perioada dintre cele două războaie mondiale, raportul dialectic dintre național și internațional în dezvoltarea socială contemporană, activitatea și integrarea politică a tineretului.

Paul Cernovodeanu :

**„Societatea feudală
românească văzută**

de călători străini”

(Secolele XV-XVIII)

Fără intenția de a constitui un tratat de istorie, volumul care însumează mărturisirile memoriale ale diversilor peregrini prin țările române ale secolelor XV—XVIII creează impresia unei compoziții unitare despre viața socială economică și politică a poporului nostru în perioada amintită.

Mărturisirile documentare sînt grupate în patru teme principale care se referă la pămîntul patriei, oamenii acestor locuri, viața și creația lor culturală. Fiecare capitol impresionează prin forța mărturiilor documentare precum și prin binevenitele introduceri explicative, menite să orienteze lectura. Sînt documente impresionante despre dirzenia și sensibilitatea unui popor care a reușit să supraviețuiască pe aceste meleaguri în ciuda vicisitudinilor istoriei.

Științe sociale

TRIBUNA ȘCOLII Nr. 101 din 23 iunie 1973

Concursul de economie politică — faza republicană

Anul acesta, între 2 și 14 iulie se va desfășura la Cîmpulung, județul Argeș, faza republicană a concursului de economie politică, organizat cu elevii din licee.

Acțiunea se înscrie în contextul hotărârilor adoptate de Congresul al X-lea al Partidului Comunist Român și a măsurilor luate de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. pentru îmbunătățirea activității politico-ideologice cu privire la creșterea rolului instructiv-educativ al științelor sociale. În acest sens, s-au aplicat prevederile „Sistemului unitar al predării științelor sociale” în învățământul de toate gradele. au existat preocupări sporite pentru perfecționarea pregătirii cadrelor, a activității cadrelor, a metodicii predării, a înzestrării cabinetelor de științe sociale cu materialul didactic necesar, a asigurării disciplinelor de științe sociale cu manuale, a organizării de activități eficiente în cadrul cercurilor cu elevii.

Ca urmare a acestor acțiuni care vizează esența conținutului predării științelor sociale, în acest an școlar, s-au înregistrat unele progrese pe linia sporirii eficienței predării disciplinelor sociale, a educării politico-ideologice a tineretului școlar.

În acest sens, remarcăm faptul că, deși ne găsim numai la cea de a II-a ediție a concursului de economie politică organizat cu elevii din licee, numărul partici-

panților și seriozitatea cu care au fost tratate problemele demonstrează interesul crescând al elevilor pentru cunoașterea fenomenelor și proceselor economice, pentru cunoașterea politicii economice a partidului și statului nostru.

Cei peste 12 000 de elevi prezenți la faza pe școală a concursului și aproape 4 000 de elevi participanți la faza județeană, au obținut 665 de premii. Dintre premiați peste 150 de elevi din anii II și III ai liceelor de cul-

tură generală și liceelor de specialitate, cuprinși în tabăra de la Cîmpulung, vor participa la faza republicană a concursului. Timp de aproape 2 săptămâni acești elevi vor beneficia — gratuit — de condiții corespunzătoare de studiu și odihnă, avînd posibilitatea ca, în același timp, să-și

îmbogățească și cunoștințele în specialitatea economie politică.

În programul de tabără se prevăd, în prima perioadă, pe lângă discuțiile conduse de profesori de specialitate cu colective de elevi, întâlniri cu cadre didactice universitare și personalități ale vieții economice și politice din țara noastră.

Conducerile unor institute de învățământ superior și îndeosebi unele edituri de specialitate, vor oferi elevilor din tabără, pentru studiu și pentru premiere, o serie de publicații periodice, tratate, cursuri universitare și lucrări noi apărute în acest domeniu.

În special, în cea de a II-a perioadă, după concurs elevii au înscris în programul de tabără un bogat program distractiv, organizat atât pe plan local cu ajutorul cadrelor de specialitate din tabără și prin participarea personală, cât și prin excursii, drumeții și vizite ce se vor efectua în întreprinderile importante din județ și în locurile cele mai pitorești din regiune.

Pentru cei mai meritoși elevi din liceu, care manifestă predilecție pentru studierea economiei politice, a fost concepută o odihnă plăcută și activă.

Dorim ca munca lor să fie încununată de rezultate bune și în această ultimă etapă a concursului și le urăm SUCCES și odihnă plăcută.

GABRIELA BALULESCU

Citeva cerințe ale predării și însușirii istoriei

Mai stăruie încă atmosfera de adinc patriotism prilejuită de adunarea populară ce a avut loc în municipiul București — consacrată sărbătoririi a 125 de ani de la revoluția din 1848 și a unui sfert de veac de la naționalizarea principalelor mijloace de producție. Evocarea acestor evenimente istorice constituie un însuflețitor exemplu de modul cum poate influența cunoașterea complexă a istoriei, transformările revoluționare prezente și descifra căile viitorului.

În fața cadrelor didactice care predau istoria stau drept prețios îndreptar și indicațiile fundamentale, de ordin teoretic-metodologic date de conducerea partidului nostru, de secretarul său general. „Trebuie să predăm istoria — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — așa cum a fost ea, oferind astfel generațiilor de azi și de mâine învățăminte pentru activitatea lor”.

Pentru fiecare slujitor al școlii, funcția educativă și civică a istoriei are profunde semnificații și îndeamnă la reflecții adânci ce se identifică cu înalta sa misiune, capacitate și responsabilitate. Probitate profesională, exigență și autoexigență, muncă plină de abnegație îndeplinită în chip exemplar, onest, care să permită să realizezi în rîndul tineretului școlar, prin orele de clasă, informare, instruire, educație și cultură — sînt imperatiivele majore ale muncii sale.

Pregătirea politico-ideologică a tinerei generații, creșterea conștiinței și combativității sale revoluționare sînt componente esențiale ale procesului de înnoire a școlii noastre și impun metode și soluții noi în vederea sporirii eficienței predării istoriei. Studiul istoriei ar fi incomplet fără cunoașterea istoriei științei. Ea influențează tînărul din punct de vedere politic, social și economic. De fapt, între istorie și celelalte discipline umaniste există o influență reciprocă. Astfel, în cadrul întregului proces de învățămînt, educația trebuie să se îmbine organic cu instrucția, iar una să se realizeze prin intermediul celeilalte.

Exigențele să fie îndreptate în

direcția ridicării continue a calității predării istoriei, perfecționării metodologiei, informării și documentării, creșterii rolului educativ al acestei discipline. Se mai constată însă în predarea istoriei o insuficientă explicare de către unii profesori a cauzalității fenomenelor istorice, a rolului determinant al factorilor interni în evoluția proceselor istorice, se insistă încă prea mult asupra faptelor și datelor și într-o mai mică măsură asupra generalizării fenomenelor economice, politice și sociale. Memorarea de materiale factice trebuie să cedeze locul explicării unor fapte, date și înțelegerii unui anumit număr de noțiuni și de principii. Memorarea unui volum mare de informații științifice este lipsită de sens, devreme ce știința este în continuă schimbare, iar faptele memorate se uită repede.

Astăzi, mai mult ca oricînd, avem datoria să-i învățăm pe elevi să știe să aplice anumite fapte și principii necesare pentru a înțelege știința și tehnica contemporană, pentru a interpreta noile descoperiri. Numai astfel putem oferi posibilitatea unei analize temeinice a relațiilor dintre știință și societate.

În majoritatea cazurilor, se fac slabe legături între istoria universală și istoria României, între istoria mișcării muncitorești și istoria generală a țării. În general se acordă o pondere prea mare istoriei antice și medievale și prea puțin timp istoriei moderne și contemporane a tuturor popoarelor care au pășit pe un drum nou.

Unele lecții sînt insuficient de clar predate, fie datorită lipsei de documentare, fie datorită lipsei de cunoaștere a unei tehnologii didactice noi, fie chiar datorită unor carente existente în manualele școlare (de exemplu, spațiul geografic al populației getodacice, formarea limbii și a poporului român, România în anii primului război mondial, dezvoltarea României între 1922—1944, insurecția națională antifascistă armată din august 1944 etc).

Se accentuează, atît în predare cît mai ales în verificarea cunoștințelor asupra aspectului fac-

tologic în dauna celui interpretativ, trecînd ușor peste problemele de politică și ideologie.

Este necesar ca, mai ales la examenele de admitere ce vin în sistemul de notare să nu se ia în considerare volumul cunoștințelor factologice, care reflectă o memorizare mecanică, ci gradul de asimilare conștientă, capacitatea de înțelegere, pregătirea politico-ideologică etc. Se impune, de asemenea, regîndirea și restructurarea lecțiilor de istorie prin înlăturarea repetărilor, paralelismelor și sporirea valențelor formativ-educative. Să se exercite un control sistematic al studiului individual al elevilor, prin folosirea unor mijloace și procedee care să ducă la formarea unor deprinderi de muncă independentă, interes pentru studiu și la lărgirea orizontului cultural.

Schîmbul de experiență și de opinii dintre profesorii de istorie sînt încă slabe, iar procesul de modernizare se desfășoară într-un ritm lent. Activitatea științifică este de asemenea limitată și nu se desfășoară la nivelul posibilităților, cerințelor și exigențelor actuale. Un mijloc eficient pentru continua perfecționare și informare cu ultimele noutăți în domeniul științei și metodicii predării istoriei este participarea la cursurile post-universitare a tuturor profesorilor de istorie. În acest sens consider că este necesară o cooperare mai strînsă între oamenii de știință și cadrele didactice care predau în diferitele tipuri de școli, pentru a realiza o eficiență maximă a studiului istoriei în școli și licee.

În anul 1973/1974 se impune reintroducerea predării istoriei atît în liceele teoretice, de specialitate, cît și în învățămîntul profesional și tehnic, dîndu-se o pondere mai mare istoriei moderne și contemporane a României, istoriei mișcării muncitorești și a Partidului Comunist Român — studiu care ar contribui eficient la educația comunistă și patriotică a tinerei generații.

Elevii liceelor de specialitate și, mai ales, cei din școlile profesionale nu pot fi lipsiți de noțiunile principale de istoria patriei și istoria universală, deoarece acest studiu este impus de însuși profilul pregătirii lor.

Este nevoie să se urgenteze editarea unor crestomații de texte istorice, documente, atlase istorice etc., care ar ridica eficiența studiului istoriei, ar ușura înțelegerea nesecatului izvor de învățăminte al acestei discipline și, în consecință, ar face să crească rolul său în formarea conștiinței politice a tinerei generații.

Prof. IOANA COSMA

... în vederea înțelegării și
 aplicării teoriei în viața
 socială și economică a țării
 noastre, în vederea
 realizării obiectivelor
 care guvernează societatea
 noastră și în vederea
 dezvoltării științei sociale
 și în general a științei

In cabinetul de științe sociale al Liceului „I. L. Caragiale”
 din București

Contribuția cercului de economie politică la educația comunistă a elevilor

În acest an școlar, cercul de economie politică de la Liceul „I. L. Caragiale” din București și-a desfășurat activitatea în două grupe. Într-una au fost cuprinși elevii din anul I de liceu, iar în cealaltă elevii anului al III-lea.

Secționarea cercului în două grupe a fost necesară datorită deosebirilor existente între elevii din anii I și III, deosebiri determinate de programa școlară, de nivelul de pregătire, gradul de maturitate, de înțelegere etc.

Participarea elevilor la cercul de economie politică a fost determinată de interesul lor pentru fenomenele economice contemporane ale sistemului nostru socialist și ale capitalismului, în vederea formării deprinderilor de studiere a documentelor de partid, a formării convingerilor politice, a maturizării gândirii și a integrării lor ulterioare din punct de vedere profesional și social.

S-a pornit de la ideea corelării activității din clasă cu cea din cerc, pentru obținerea rezultatelor mai bune prin asigurarea unei continuități a întregii munci.

În stabilirea tematicii s-a avut în vedere preocuparea manifestată de elevi pentru anumite fenomene economice, dorința de a le trezi interesul pentru multiplele procese economice contemporane.

Elevilor din anii I ai liceului li s-au prezentat și unele filme documentare sau diafilme care au fost discutate pe baza materiale-

lor pregătite de ei. Astfel s-a vizionat filmul „Viața și activitatea lui Karl Marx”, după care elevii au prezentat unele lucrări ale lui Marx și Engels, ca de exemplu „Manifestul Partidului Comunist”, au vorbit despre importanța „Capitalului” lui Marx, despre colaborarea fructuoasă dintre Marx și Engels.

Cu altă ocazie s-a prezentat diafilmul „Rolul muncii în formarea oamenilor”, și s-au făcut referiri la importanța socială a muncii în condițiile actuale.

O temă care a suscitat mult interes din partea elevilor anilor I a fost „Situația clasei muncitoare în capitalismul contemporan”. Cu ocazia aceasta s-au studiat materiale documentare din diferite lucrări.

Elevii din anii III au fost interesați să cunoască mai multe aspecte ale capitalismului monopolist de stat, integrarea capitalistă, crizele financiare. După ce s-a stabilit un punctaj al problematicii, materialul bibliografic adecvat, timpul necesar studiului, a fost ținută ședința cercului. La această activitate a participat un cadru didactic din învățământul superior, care a ascultat intervențiile elevilor și a răspuns la întrebările care s-au ridicat. Din dialogul purtat s-au desprins învățăminte pentru elevii noștri.

Cu altă ocazie, la reuniunea cercului a fost prezentat un material deosebit de documentat și actual de un cercetător din do-

meniu economiei, despre unele teorii burgheze contemporane cu privire la structura socială, contradicțiile în țările capitaliste dezvoltate.

Pentru o cunoaștere mai bună a economiei socialiste, a politicii economice a P.C.R., s-au studiat temele referitoare la planificarea economiei naționale, creșterea eficienței economice. Dintre lucrările întocmite cu ocazia studierii acestor probleme am menționat pe cele referitoare la: „Realizarea cincinalului înainte de termen, cauză a întregului popor”, referat în care s-a analizat activitatea întreprinderii „Automatica”, care patronează școala noastră.

Cu membrii cercului de economie politică s-a ținut o ședință și la întreprinderea „Automatica”, unde specialiștii au răspuns la diferite întrebări puse de elevi cu privire la: organizarea întreprinderii, productivitatea muncii, prețul de cost etc.

În activitatea cercului, practica a arătat că elevii trebuie să fie obișnuiți să studieze bibliografia, ajutați să prelucreze materialul studiat, îndrumați să-l actualizeze, să-l completeze cu observații proprii personale. În felul acesta crește contribuția cercului la trezirea interesului elevilor pentru activitatea de cercetare.

De relevat este aportul membrilor cercului de economie politică la amenajarea cabinetului de științe sociale, locul unde s-a desfășurat, de altfel, toată activitatea cercului.

Au fost întocmite planșe deosebit de valoroase, fotomontaje, albume. A început o muncă de clasificare a materialelor apărute în presă. Cu aceste materiale elevii își aduceau contribuția la completarea cunoștințelor despre problemele învățate la diferite lecții. Munca de selectare, adunare și clasificare a materialului bibliografic suplimentar poate continua prin întocmirea fișelor bibliografice pe lecții sau temele predate la clasă.

Aș menționa printre preocupările cercului nostru și pregătirea elevilor pentru concursul de economie politică și participarea lor în număr destul de mare la faza pe școală și apoi la aceea pe municipiu.

Experiența modestă a cercului nostru a dovedit că prin membrii săi ajută la ridicarea nivelului de pregătire al colectivelor de clase din care fac parte, crește interesul general pentru cunoașterea multiplelor procese economice.

Ne preocupăm îmbunătățirea activității cercului prin: cuprinderea tuturor membrilor săi într-un program concret de muncă; legarea în mai mare măsură a acce-
 teia de fenomenele economice ale vieții noastre, de activitatea din unitățile economice.

matematică. Astfel, logicianul și matematicianul sovietic Novikov ne oferă următorul exemplu sugestiv și edificator:

Fie fracția zecimală 3.14... să presupunem că scoatem o infinitate de zecimale (evident se obține un număr zecimal format din numere întregi, nenegative); presupunem că zecimala a_n din șir este egală cu zero. Numerele a_1, a_2, a_3, \dots până la primul zero le notăm cu cifra 1; cele de după primul zero (până la cel de-al doilea zero) le notăm cu 2; cele până la al treilea zero le notăm cu 3 și așa mai departe. În acest mod se obține un șir de forma: 1, ..., 1, 0, 2, ..., 2, 0, 3, ..., 3, 0, K, ..., K, 0, K+1, ...

Să încercăm să demonstrăm că în șirul de mai sus există un număr și numai unul care se repetă de o infinitate de ori. Este clar că în acest șir există una din următoarele alternative: a) ori un număr finit de zerouri; b) ori un număr infinit de zerouri. În primul caz, înseamnă că va exista în șir un număr a_n cu indicele maxim n egal cu zero după care toate numerele șirului sînt egale între ele (și egale cu $a_n + 1$), deci $a_n + 1$ se va repeta în șir de o infinitate de ori; în al doilea caz, evident zero va fi numărul care se va repeta de o infinitate de ori. În felul acesta s-a stabilit existența unui număr ce se repetă de o infinitate de ori, însă, întrucît nu-l putem determina cu necesitate (acel număr deter-

minat și nu altul), rezultă că numărul există, dar nu are realitate.

Recapitulînd, se pot reține următoarele idei mai importante: a) între existență și nonexistență se află o relație de contrarietate; b) pe fondul acesteia, în funcție de sensul raportării, se constituie posibilitatea și realitatea; c) realitatea constituie numai acea parte a existenței care are în plus și atributul de necesitate. Totodată, se poate considera, ca și la N. Hartmann, că: 1) în opoziție absolută (contradicție) cu realitatea se află irealitatea; 2) în contradicție cu posibilitatea se află imposibilitatea și 3) în contradicție cu necesitatea se află accidentalitatea.

În funcție de împletirea relației de contrarietate (dintre existență și nonexistență) cu una dintre relațiile de contradicție mai sus-menționate (din punctul de vedere al calității), în funcție de cantitatea sferei existenței afectate și de condițiile respective — în funcție de toate acestea vor exista diferite grade de realitate, diferite grade de posibilitate corespunzătoare acestora, diferite „distanțe” (exprimate din punct de vedere cantitativ de probabilitate) între posibilitatea inițială apărută în sinul vechii realități și realitatea finală, evident cea nouă.

Cu alte cuvinte, între primul germene de posibilitate ce apare în sinul realității vechi (mai bine zis anterioare) și realitatea deplină există un proces continuu și totodată discontinuu ce poate fi fragmentat în șase

etape, fiecare fiind caracterizată de o anumită realitate și o anumită posibilitate cu un conținut bine determinat, după cum urmează: 1) realitatea veche sau inițială și cîmpul de posibilități generat de ea; 2) realitatea și posibilitatea formală sau „abstractă”; 3) realitatea și posibilitatea efectivă și posibilitatea reală; 4) realitatea și posibilitatea totală; 5) realitatea și posibilitatea generală. Dacă este greșit a se confunda realitatea cu existența, este tot atît de greșit de a privi realitatea în mod global, indistinct, sau de a confunda diferite grade de realitate.

Am prezentat, pe scurt, câteva aspecte mai importante privind relația dintre existență și nonexistență, din sinul căreia s-au născut categoriile de posibilitate și realitate, unele dintre cele mai importante categorii ale dezvoltării.

1) Fr. Engels — Ludwig Feuerbach și sfîrșitul filozofiei clasice germane, cap. I. În: K. Marx-F. Engels, Opere alese, vol. II, Editura politică, București 1966.

2) G.W.F. Hegel — Știința logicii, Editura Academiei R.S.R., București, 1966, pag. 63—87.

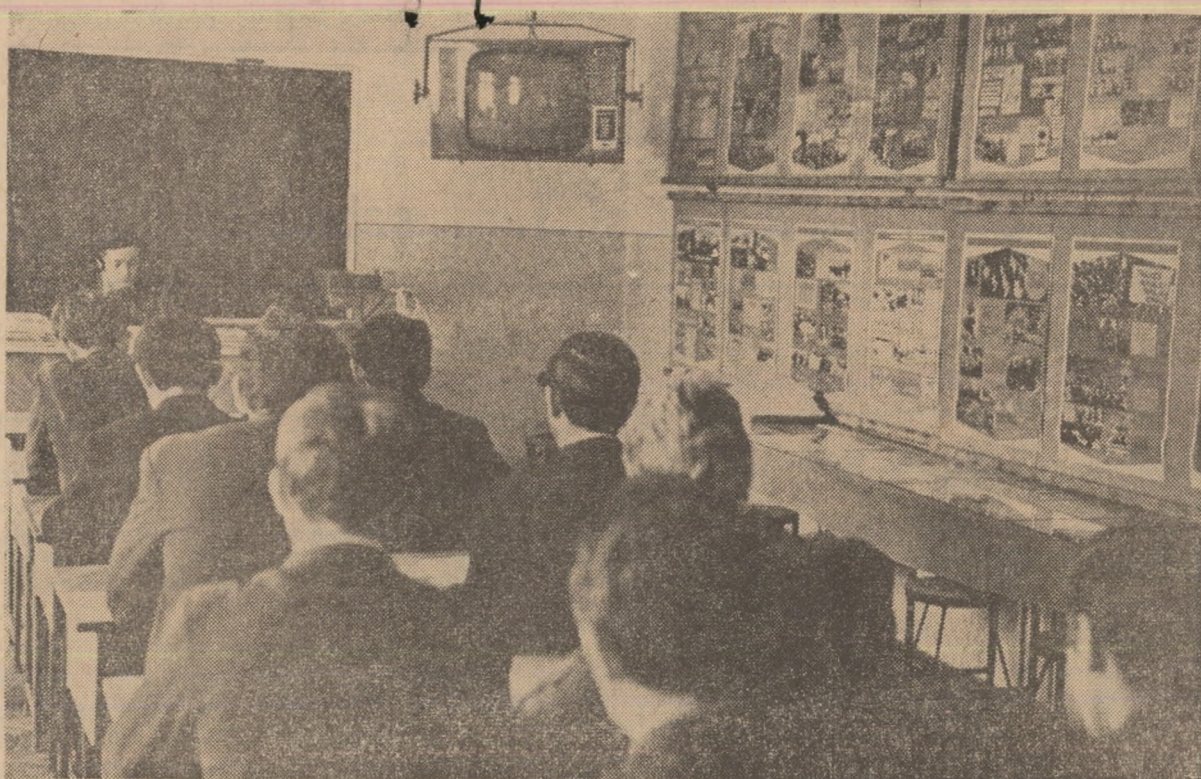
3) Ath. Joja — Studii de logică, vol. II, Editura Academiei R.S.R., București, 1966, pag. 287—308.

4) Crizantema Joja — Studii de filozofia științei, Editura Academiei R.S.R., București 1968 (A se consulta sumarul).

5) Ana Katz — Dialectica în existență, Editura științifică, București, 1972.

Studiu în bibliotecă

Utilizarea mijloacelor didactice moderne în studiul științelor sociale

Examenul de istorie — prilej de consolidare a convingerilor și sentimentelor patriotice

Dintre toate obiectele de învățămînt, istoria are un rol deosebit în formarea deprinderilor și convingerilor morale, a concepțiilor și convingerilor ateiste. Istoria patriei noastre oferă cele mai multe ocazii profesorului pentru realizarea unei astfel de educații.

Faptul că istoria României este înscrisă la examenul de admitere în liceele teoretice nu mai miră astăzi pe nimeni, intrînd astfel în tradiția examenelor. Profesorul de istorie are sarcina de a pregăti elevii pentru susținerea unui concurs care, după cum știm, selectează pe cei mai buni. Ei capătă de cele mai multe ori convingerea că știu tot ce li s-a predat și că examenul la istorie este mai puțin dificil decît, de exemplu, cel de limba română și matematică și, în orice caz, la istorie pot obține note mai mari. Istoria patriei este îndrăgită de elevii școlii generale și privită cu mult interes. De aceea am observat că la examen se obțin rezultate mai bune atunci cînd profesorii examina-

tori discută cu elevii, apeleză la capacitatea lor de interpretare, de sintetizare.

Nu mai despart doar cîteva zile pînă la întîlnirea cu elevii noștri candidați. Din experiența mea de pînă acum la aceste examene, aș aminti cîteva aspecte care, de multe ori, m-au făcut să mă gîndesc cum am putea face ca examenul de istorie să se desfășoare în felul amintit mai sus.

Profesorii examinatori au, în-deobște, în vedere bagajul de cunoștințe al elevilor. De aceea, este bine ca, în alcătuirea biletelor de examen, cei doi profesori (de liceu și școală generală) să se consulte pentru a introduce temele prevăzute de programă, formulate cît mai concret și pe măsura înțelegerii elevilor de clasa a VIII-a. Există uneori tendința formulării unor întrebări privind amănunte nesemnificative, în afara biletului de examen. Acestea, în loc să ajute candidatul, îl derutează, deși fenomenul istoric este înțeles. Este nepotrivit ca profesorii să se

lanseze în expuneri de date și fapte. Mi se pare foarte bună ideea unor examinatori de a aduce în sala de examen harta României. Este firesc ca elevul să poată fixa și pe hartă ceea ce în mod teoretic știe. Nu o dată am observat candidați apropiindu-se, cu frică, parcă, de hartă, neîndrăznind să ridice indicatorul, privind în direcție total opusă locului pe care trebuiau să-l fixeze.

Întrebările profesorilor se pot referi și la lectura din (carte) — manual — pe care elevii o cam ocolesc. Am întîlnit un elev care, vorbind despre lupta de la Călugăreni, a folosit descrierea silezianului Baltazar Walter (sec. XVII) — din lectură. Făcuse de altfel și o excursie cu profesorul de istorie în timpul anului la Călugăreni și Giurgiu.

Elevii bucureșteni cunosc apoi, destul de vag, monumentele istorice din municipiul București. Am întrebât odată, vorbindu-se despre ziua de 9 Mai, unde se află monumentul eroilor români. Nu știau, și nici măcar nu văzuseră în manual imaginea monumentului din fața Academiei Militare. Au aflat însă atunci, din întrebarea semnificativă a profesorului.

Iată doar cîteva aspecte de care cred că e bine să ținem seama noi, profesorii de istorie, la examenele ce se vor susține în curînd, și să nu uităm că și exigența bine înțeleasă îi va face pe elevi să privească examenul cu seriozitate și răspundere.

Prof. CORNELIA CHIREA

Ora de istorie, fără stridențe și fără șablon !

Niște îndatoriri oficiale mă obligă să intru, de mai multe ori pe an, în clase, la lecții ținute de buni și chiar de foarte buni profesori de istorie. Am asistat în scoli din Capitală și din provincie. Am văzut experimente îndrăznețe, novatoare, așa după cum am avut parte și de niște expuneri mediocre, plate, sugrumate de un soi de emoții, pe care nici eu, nici preopinentul nu mai știam cum să le evităm sau măcar să le explicăm.

Dar nimic nu mă întristează mai mult ca predarea stereotipă, ca lecția lipsită de contur și de viață sau anumite actualizări fortate, stridente, artificial lipite ori aruncate acolo, de se potrivesc ori ba ca să fie, să nu se spună că au lipsit.

Atunci când un profesor a făcut, să zicem, la lecția despre Unirea din 1859, o foarte organică legătură între Iașul din acel an și a prezentat cinci diapozitive pentru ilustrarea Pieței Unirii, așa cum a fost pînă acum două decenii și cum arată aceasta azi, am avut convingerea că actualizarea s-a înfăptuit de la sine, fără vreun alt efort sau adaos suplimentar. S-a înfăptuit firesc, nu fortuit și... lipit. În conștiința elevilor s-a înfiripat logica diferențelor și a prins tot graiul, toată argumentarea lor în favoarea zilelor de azi.

A doza, a cîntări cu cea mai sensibilă balanță, a ști precis ce trebuie spus și ce trebuie sugerat, ce se cere a fi exprimat cu glas înalt și ce se cuvine a fi spus cu voce caldă, emoționată este, de fapt, măiestria dascălului. De la catedră numai el știe, simte în funcție de auditorul din bănci, de nivelul lui intelectual, de cadența inimilor acestui auditoriu. Pe scurt, numai profesorul adevărat, dăruit cu pasiune pentru meseria sa știe cum trebuie să se desfășoare lecția în fiecare clasă și la fiecare obiect. Reproducerea sau debitarea mecanică a unor noțiuni, date sau nume, și chiar expunerea monotonă a unor înțimplări oricît de palpitate, pot crea în clasă o atmosferă neutră, absentă sau adormitoare. Sigur că trebuie să ne proporționăm lecția și s-o încadrăm cît mai bine în cuprinsul celor 50'. Dar, în fapt, numai aceea-i lecție excepțional de bună în care nu știe nimeni cînd s-a consumat timpul, în care nimeni nu aude sunetul clopoțelului de recreație. Asta mi-au spus-o colegii profesori și mulți elevi.

Dar, după mine, forțarea, gratuitatea, stridența n-au ce căuta mai ales la lecțiile în care vrem să alimentăm simțămîntele de dragoste pentru țară, pentru popor, pentru partid, pentru conducători. Să ținem sea-

ma că dragostea de țară, de locul natal e un sentiment al fiecărei ființe umane. Dar necesar este să știm că această dragoste se cultivă cu discreție și cu grijă. Că se cere să fie hrănită cu cele mai înălțătoare, dar și mai fireștii pilde, Noțiunile de patrie și patriotism au un conținut material și spiritual precis, concret, care în noi se reflectă complex și multilateral. Ele sînt noțiuni organice, intrinsece. Le gîndim, le simțim, le exprimăm, le cîntăm, le trăim. Din noțiunile de progres, luptă, dragoste de patrie ne făurim, în fapt, istoria. Și din istorie ne folosim pentru a ne educa școlarii în spiritul patriotismului socialist. Dar, în această firească aspirație și muncă, să ne ferim, mai ales, ca de foc, de a falsifica în cugetele copiilor noțiuni și sentimente pe care le vrem înălțătoare și pure. Falsificarea unor ațari noțiuni și sentimente începe a se produce din clipa în care elevul observă discrepanța dintre teorie și practică. Nu-i de fel edificator în sens patriotic, de pildă la lecția de istorie, cînd cel care știe să declame cîteva fraze șablon despre dragostea de țară, dar el, în fapt în practică, nici măcar nu se ostenește a-i învăța istoria și a distinge, cu discernămint ce a fost umbră și lumină în această istorie.

Învățăm, cu toții cum se ține o lecție: îi înșirăm, în ordine, momentele și le respectăm, adesea, cu mare grijă. Dar ce primejdie ne paște... Că nimic mzi adormitor decît șablonul, pe care elevul l-a prins repede și, pe urmă îl aplică și el, mecanic. Să facem schemele lecțiilor, dar să nu fim șablonarzi. Să nu uităm că și șahul are 64 de pătrățele, dar cîte infinite combinații se pot face pe ele.

Am avut, cîndva, într-o școală din provincie un director foarte exigent. Cum eram foarte tînăr îi ceream adesea sfatul. I l-aș cere și acum, dac-ar mai fi printre noi. Dar îmi amintesc spusa lui: „La catedră trebuie să urci cum urcă actorul pe scenă. Să ai lecția limpede în cap și s-o spui fără suflour. Nu s-o spui ori s-o debitezi, ci s-o comunicî de la minte la minte, de la inimă la inimă.”

DUMITRU ALMAȘ

IV

Lecție în cabinetul de istorie la Grupul școlar profesional și tehnic din Timișoara

EXISTENȚĂ — NONEXISTENȚĂ

În jurul categoriei de existență s-au desfășurat foarte multe discuții în urma cărora s-au cristalizat o serie de idei filozofice valoroase, tot așa cum au intrat în circulația curentă (în articole, lecții, dicționare etc) și o serie de teze greșite, confuze, imprecise. Evident, în prezentul material nu ne putem referi la toate școlile sau curentele filozofice care au avut în centrul atenției lor categoria de existență, ci ne vom rezuma să menționăm câteva elemente legate de semnificația categoriei de existență și corelația dialectică a acesteia cu categoria de nonexistență.

Una dintre confuziile mari (și cu grave consecințe) întâlnită în istoria filozofiei a fost aceea semnalată și combătută de Engels, din lucrările materialistului metafizician E. Dühring care încerca să explice unitatea lumii pornind de la existență (mai bine zis, pe baza existenței), ceea ce duce la cel puțin doua concluzii eronate: a) identificarea materiei cu existența și b) ideea că lumea n-ar fi unitară, ci duală, respectiv la baza lumii ar sta două entități primare, materia și conștiința, întrucât și aceasta din urmă are atributul de a exista.

Spre deosebire de Școala eleată care considera că între existență și nonexistență ar fi o relație de opoziție absolută (de contrarietate, ceea ce este de o deosebită importanță pentru dialectică, întrucât numai în acest mod există „un al treilea”, respectiv posibilitatea, ca embrion al noului în sinele vechiului. Posibilitatea la Aristotel este tocmai o nonexistență relativă, intermediară existenței absolute și nonexistenței absolute.

Ca și Aristotel sau Hegel, ca și clasicii marxism-leninismului, în cercetarea oricărei categorii filozofice trebuie să luăm ca punct de plecare, ca univers de discurs, categoria de existență, întrucât are sfera cea mai largă. În acest caz, se ridică imediat întrebarea: ce este nonexistența? Dacă ar fi o sferă alături de existență, atunci ar trebui o a treia mulțime care să le cuprindă (argumentul lui Aristotel, împotriva teoriei ideilor la Platon, numit „cel de-al treilea om”) și așa mai departe într-un steril regres la infinit. Dacă acceptăm existența ca univers de discurs, atunci semnificația nonexistenței nu poate fi

decît aceea de negare a unei existențe determinate și nu a existenței în general; însă existența în general cuprinde o infinitate de existențe determinate, iar prin negarea fiecăreia în parte se obține o infinitate de nonexistențe, ceea ce înseamnă că sfera existenței coincide cu cea a nonexistenței (a se vedea

CONSULTAȚIE

În acest sens prima parte din lucrarea fundamentală a lui Hegel, *Știința logicii*.

Fie acum o existență determinată, de exemplu, un copil. Aceasta are cel puțin două nonexistențe determinate (una anterioară — ceea ce a fost nu mai există — și una ulterioară: ceea ce va fi nu există încă); prin urmare, existența determinată apare — în procesualitatea fenomenelor, la intersecția dintre două nonexistențe determinate. Pe de altă parte, cele două nonexistențe ale copilului sînt — fiecare în parte și la timpul respectiv — existențe determinate, față de care copilul, de data aceasta, este nonexistență; deci, nonexistența apare la intersecția dintre două existențe determinate (a se vedea teza lui A-

ristotel; nonexistența nonexistenței este existența, comparabilă cu teza dialectică: negarea negației este afirmație). Prin urmare, fiecare obiect nu este nici o existență absolută, nici o nonexistență absolută, ci o existență relativă (la nonexistență) și nonexistență relativă (la existență). Dacă admitem punctul de vedere al logicianului și matematicianului german G. Frege după care semnificația unei expresii se referă la obiect, iar sensul la unghiul din care este abordat obiectul atunci se poate considera că: a) posibilitatea și realitatea semnifică același lucru — relația dintre existență și nonexistență; b) diferă însă sensul și anume b₁) privită de la existență spre nonexistență avem realitatea b₂) invers, privită de la nonexistență la existență (ca nonexistență care tinde spre existență) avem posibilitatea.

Toate acestea din punctul de vedere al universului de discurs, al existenței care cuprinde în sine nonexistența și relația cu aceasta. Sub un alt aspect putem constata, că existența nu se confundă cu realitatea că nu tot ceea ce există este și real, ci realitatea este numai o parte, o submulțime a existenței, respectiv acea submulțime ce cuprinde elementele care au și atributul necesității (distincție intuită în mod genial de Școala eleată, prezentă la Spinoza și leit motiv la Hegel).

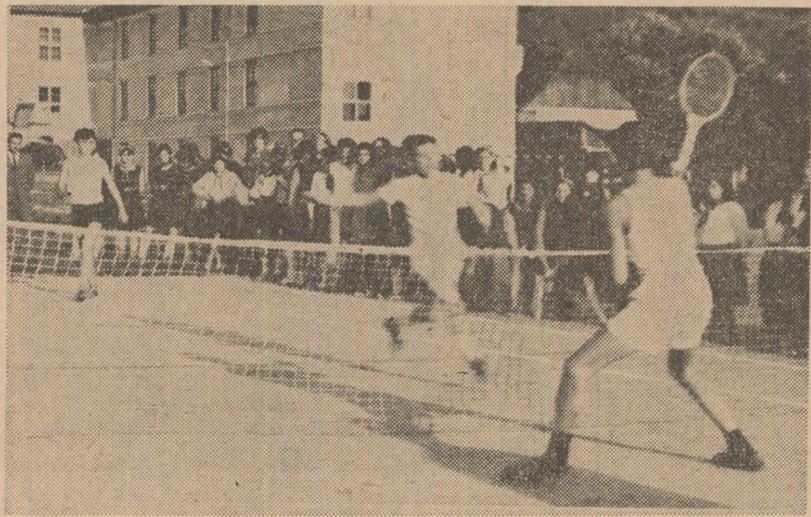
De altfel, această discuție dintre existență și realitate pe baza atributului de necesitate, apare foarte clar și în gândirea

Dr. I. BONIS

(Continuare în pag. a VI-a)

În cabinetul de științe sociale al Liceului „Dimitrie Petrescu” din Capitală.

Elevii Școlii generale din Șiria, jud. Arad învață cu multă perseverență tai-nele sportului lui Năstase și Tiriac.

Foto: Prof. VIRGILIU JIREGHIE

Scop și durată în practica pedagogică

Despre practica pedagogică a studenților înscriși la forme fără obligativitatea frecvenței cursurilor se scrie prea puțin. Practica lor pedagogică este cel puțin unilaterală, de vreme ce vizează numai activitatea didactică, și nici aceasta în totalitate. Studenții asistă la câteva ore și predau un număr minim de lecții sub directia coordonare a unui profesor cu mai multă experiență la clasă, ales de candidat. Unele universități (cea din Cluj, de exemplu), pretind studenților și o caracterizare psihopedagogică făcută unui elev.

Se scapă din vedere un lucru esențial: obligațiile profesorului nu se termină odată cu semnarea condițiilor de prezență. Activitatea lui se continuă în afara clasei pentru largirea orizontului de cultură al elevilor în vederea educării gustului pentru frumos, pentru cunoașterea trecutului nostru istoric etc. În acest sens, ar fi util să se includă, în practica pedagogică, probe privind organizarea unor activități pionierești sau ale U.T.C., a unor manifestări de profil (medaliaoane literare, seri de poezie, dimineți de basme etc., dacă ne referim la un student în filologie).

Apoi, să nu uităm pregătirea viitorului educator pentru încadrarea organică în comunitatea satului și orașului, la culturalizarea căreia este chemat să participe efectiv.

Pentru realizarea acestor sarcini ar fi, poate, necesar ca practica pedagogică să fie eșalonată pe toată durata unui an școlar. Totodată, ar fi indicat ca universitățile, în colaborare cu inspectoratele școlare, să fixeze liceele și profesorii care să coordoneze practica pedagogică. De la începutul anului școlar să fie cunoscuți studenții, să le fie judicios organizată practica prin fixarea orelor de asistențe (la diferite tipuri de lecții și clase, ca și la activitățile extrașcolare), precum și a lecțiilor pe care le vor predă (iarăși de diferite tipuri) ori activitățile pe care ei înșiși urmează să le pregătească și să le susțină.

Prof. I. CODĂU
Liceul de cultură generală Ineu,
jud. Arad

Greșim noi, învățătorii, sau...?

Când, într-una din zile, distribuim elevilor cărți din biblioteca școlii,

am observat, în mîna unei fete din clasa a II-a, cartea „muzeul deva” (!) În ochii ei, ridicăți spre mine, o nedumerire și un... reproș.

— Vedeți, tovarășa învățătoare, și aici „deva” e scris cu literă mică?! Ce răspuns să-i fi dat fetei? Cu două zile în urmă, îi scăzusem nota, la compunere, pentru o „abatere” identică... Mă întreb: în situații asemănătoare, „greșim” — față de elevi — noi, învățătorii, profesorii, sau... cei care nu deschid „Îndreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație”?

Inv. VIORICA GUGA
Școala generală Bățălari, jud. Hunedoara

Cînd dăm nota, la gramatică...

Pierzîndu-se uneori din vedere faptul că studiul gramaticii nu e un scop în sine, ci un mijloc prin care urmărîm să-i învățăm pe elevi cum trebuie să vorbească și să scrie, se ajunge la false evaluări ale cunoștințelor cînd se corectează teze, lucrări de examen, extemporale.

De analiza sintactică a unei fraze și analiza gramaticală a unor propoziții din cuprinsul ei atrîna cîteva puncte din nota lucrării. Adesea, chiar mai mult de jumătate din totalul care reprezintă nota.

Există elevi care, mai mult sau mai puțin intuitiv, s-au deprins cu o exprimare corectă, coerentă și care scriu cu puține greșeli. Se întîlnesc însă, destul de mulți care numesc exact părțile de vorbire, părțile propoziției, fac chiar și schema corectă a frazei, dar compun greșit frazele, scriu cu greșeli de ortografie.

E, și nu e, vorba de un paradox în acest din urmă caz. Mai degrabă de un mod greșit de învățare a gramaticii. De o transformare a analizei gramaticale într-un scop.

Credem că ar fi mai concludentă o probă care constă într-o punere la punct a ortografiei unui text conținînd erori sau într-o dictare. Alături, bineînțeles, de subiectul pentru tratarea căruia se cer cunoștințe de literatură. De fapt, felul în care elevul îl tratează pe acesta din urmă ne poate da și măsura cunoștințelor sale de gramatică.

Prof. C. RĂDUCANU
Iernut

Pagină realizată de
DRAGOMIR MAGDIN

...făl etc., cu hărți, legende
...etalii prețioase. E aceasta
...ovadă a unei munci știin-
...găloase, la care se supun,
...incetul, cele mai bune co-
...educatori și elevi de care
...colile din județ.

...sînt preocupate de prezen-
...ogică a unor unelte a-
...stăzi pe cale de dispariție.
...ul revistei „Steluțe purpu-
...rubrica acesteia, „Colțul
...ului”, se urmărește o orien-
...ră și profesională în func-
...ecificul școlii, al localității,
...alte cuvinte, revistele școla-
...deful nostru dobîndesc, din
...mai mult, un pronunțat ca-
...ncțional. Socotim foarte util
...teze cit mai repede un fel
...ă a revistelor”, care să cu-
...teva rînduri (sau chiar pa-
...nice pentru fiecare revistă
...părtașă pînă în prezent. Ar
...ai bun îndreptar cu puțință,
...ru cadrele didactice condu-
...de lecturi și animatoare de
...t și pentru foarte tinerele
...redacționale.

G. C. RUSU

...ce „mai puțină ...plictiseală” ...și nu „fără ...plictiseală”!?”

...colul de sîmbătă, 26 mai a.c.
...buna școlii”: „Mai puțină
...ă în orele de dirigenție”.
...LIA CRISTESCU afirmă în
...goric anumite idei în ceea
...ste „structura” orei de diri-
...lei cu care în mare parte nu
...e acord. Am convingerea că
...legi vor fi de aceeași părere.
...arcurînd cit de cit serios
...anunțate, care preced
...priu-zisă, nu știu dacă mai
...dăcar „cîteva minute” și pen-
...ta. Repetînd aceste etape, la
...ră, mă îndoiesc că s-ar mai
...rbi de un caracter variat,
...cum, n-am întîlnit elevi
...dorească” muștrululala și
...pie nerăbdători. Munca de
...nu constă în primul rînd
...ol: controlul ființei, contro-
...teniei etc. etc. Iar cînd a-
...te totuși necesar, se poate
...orice oră din zi (ba chiar și
...pie). Iar dacă ne petrecem
...t timp printre elevi, nici nu
...nevoite de controale anume.
...rmare politică făcută de că-
...elev sau chiar de către di-
...n cîteva minute mi se pare
...ficiență, o pură formalitate.
...e mîna să se recurgă la alte
...e în scopul stimulării intere-
...evii” — pentru citirea presei
...ar...ormările politice să se
...nci cînd este cazul, în mod
...a, afectîndu-li-se, timpul ne-

...ora de dirigenție este foarte
...dită și pregătită din timp,
...eptată cu interes și plăcere
...cînd elevi, cit și de către
...e. Din practica mea ca diri-
...a constat că este bine ca
...anterioară să le dau elevilor
...ru întrebări, sugestii referi-
...tema respectivă, asupra că-
...gîndească și pe baza cărora
...eze apoi discuțiile. Ora de
...ie nu poate fi ruptă în nici
...în contextul întregii activi-
...tative, în sensul că succesul
...ul ei este determinat în mod
...de întreaga muncă a diri-

Prof. NICA FILOFTEIA
Turnu Măgurele

tribuna „Tribunei”

Expoziția de desene, deschisă la Siliștea (Teleorman) între 5—25 iunie, cuprinde peste 140 de lucrări executate de membrii cercului de artă plastică al Școlii generale de 10 ani. Cele mai multe lucrări au ca temă viața locuitorilor silișteni, preocupările acestora de zi cu zi. Expoziția mai cuprinde obiecte selectate riguros dintre lucrările elevilor executate în cadrul orelor de muncă tehnico-productivă • AGENDA • „Coordonate ale modernizării procesului de învățămînt” a fost titlul celei de a 5-a Sesiuni județene de referate și comunicări metodico-științifice a cadrelor didactice din județul Maramureș. Desfășurată pe secții (Învățămînt preșcolar, Învățămînt special, Științe sociale, Limba și literatura română, Limbi moderne etc), sesiunea a scos în evidență efortul colectiv al educatoarelor, învățătorilor și profesorilor de pe meleagurile maramureșene, pentru modernizarea, pe toate treptele, a învățămîntului. Tematica lucrărilor prezentate — bogată și variată • AGENDA • Pe bulevardul Lacul Tei din Capitală se află în construcție o nouă și modernă grădiniță de copii, cu o capacitate de 300 de locuri, care își va deschide porțile primitoare la începutul viitorului an școlar. Deocamdată aici se aude scrișnetul macaralelor și forfota șantierului. Dar în curînd, dacă constructorul își va respecta angajamentul, vîzduhul din preajmă va răsună de risetul și jocurile celor mici • AGENDA • Cercul de geografie, condus de profesoara Maria Enache, de la Școala generală nr. 10 din București, cu prilejul unui deceniu de activitate, și-a luat numele renumitului savant român Emil Racoviță. La festivitate a participat, ca invitat de onoare, cercetătorul științific Gh. Neamu, întors recent dintr-o expediție din Antarctica, unde a ajuns pînă la Polul frîgului • AGENDA • La punctul Pădurea Rotundă din apropierea Reghinului a avut loc un interesant concurs al elevilor școlilor generale din oraș și din comunele învecinate grupate în cercurile „Prietenii pompierilor”. Concursul, dotat cu diplome și insigne, a arătat seriozitatea cu care sînt pregătiți mici „pompieri” de către consiliile organizației pionierilor din școli și formațiile P.C.I. din întreprinderi. Ce vreți, cu focul nu e de joacă! • AGENDA • 5 000 kg de plante medicinale au adunat în sezonul actual pionierii din județul Constanța. În această acțiune de profund patriotism, s-au evidențiat școlile din Hirșova, Tariverde, Săcele, Cogeaalac, precum și din Constanța (numerele 18, 19, 20, 21, 22 și 31). Acțiunea continuă. Alte școli nu le urmează exemplul? • AGENDA • Detașamentul de pionieri al clasei a III-a A de la Școala generală din Eforie Nord este înfrățit cu echipajul navei „Sălași”. Pionierii fac schimb de scrisori și ilustrate cu „frații” lor, marinarii, aflați la mii de kilometri de patrie. Întoarcerea navei în apele țării este programată pentru luna iulie a.c. Se prevede o întîlnire emoționantă • AGENDA • Inspectoratul școlar al județului Vaslui, în colaborare cu Casa corpului didactic a organizat o masă rotundă între educatoare și învățători pe tema „Pregătirea preșcolarilor pentru școală”. Școala, s-a subliniat încă o dată cu acest prilej, trebuie să înceapă încă din... grădiniță • AGENDA • „Integrarea învățămîntului cu producția” — o consfătuire care a avut loc în județul Teleorman, cu participarea unor profesori de biologie și inspectori școlari din 25 de județe ale țării. Scopul: un schimb de experiență privitor la atragerea elevilor spre munca din agricultură. Au fost vizitate, cu acest prilej, microfermele frunțase din comunele Piatra, Fintinele, Tîgănești • AGENDA • Casa de copii școlari nr. 2 din Birlad a fost gazdă unei întîlniri anuale a educatoarelor de pe plaiurile vasluiene, întîlnire ajunsă la a treia ediție. S-a discutat problema muncii educatorului în vederea pregătirii și formării pentru viață a copiilor din casele de copii școlari. Problema deloc ușoară, avînd în vedere că se lucrează cu oameni în devenire.

Ce înseamnă „mai bine“?

În paginile revistei „Tribuna școlii“ a fost din nou dezbătută problema examenului și a concursului de admitere în învățământul superior, care socotim că nu și-a găsit încă o rezolvare satisfăcătoare.

În legătură cu aceasta facem și noi câteva reflecții. Dacă există un consens în a considera că actualul mod de desfășurare a examenelor în general și a concursului de admitere în special trebuie mai bine organizat, din opiniile prezentate rezultă însă că nu există unanimitate de vederi asupra a ceea ce înțelegem prin „mai bine“ din punctul de vedere al schimbărilor pe care le dorim.

Sintem cu toții de acord că examenul de admitere la o facultate are ca obiectiv selecționarea, în limita locurilor, a celor mai apti tineri pentru însușirea specialității și a profesiei respective. Pornind de la acest obiectiv, rezultă că examenul are sarcina să țină seama, în primul rând, de aptitudini, ceea ce înseamnă că dintre candidații vor fi aleși aceia care prezintă cel mai mare potențial de realizare științifică și profesională.

Examenul ar trebui, apoi, să țină seama de o serie de calități moral-politice ale candidaților, adică dintre tinerii cu aptitudini sensibile egale să fie preferați cei pentru care e mai mare posibilitatea de a dovedi consecvență în pregătirea din timpul facultății și apoi în producție.

În sfârșit, examenul de admitere trebuie să fie și un examen de cunoștințe legate de disciplinele ce urmează să fie studiate în timpul facultății.

Organizarea examenului de admitere după aceste criterii s-ar apropia mai mult de o soluție ideală în realitate, însă, cu excepția Institutelor de teatru și de arhitectură, nici un alt institut de învățământ superior nu ține încă seama de alte calități ale candidaților, în afara volumului de cunoștințe a unei cantități de informație înmagazinată în memoria candidaților. Situația este explicabilă deoarece încă nu există instrumente pentru evaluarea aptitudinii candidaților pentru diferite profile de specializare și nici suficiente preocupări pentru elaborarea unor astfel de instrumente după criterii științifice și experimentale concludente. Sarcina stabilirii aptitudinilor necesare unui tânăr pentru a fi admis depășește competența comisiei de la concursul de admitere: ea ar trebui să revină unor colective de specialiști ai domeniului facultății respective, psihologi, sociologi, economiști etc. Membrii comisiei de examinare ar urma să fie în posesia unor asemenea cercetări după care să se orienteze și să le folosească drept instrumente de lucru la examinare.

În condițiile actuale, examenul de admitere rămâne, din aceste cauze, o probă de cunoștințe. Orice efort de perfecționare al lui nu poate însă rezolva problema concursului de admitere în tot complexul ei.

Dar nici perfecționarea acestei probe nu este înțeleasă în același fel de toate cadrele angajate în pregătirea sau examinarea candidaților. Controversele principiale sînt legate de „cîtă“ informație și „la ce nivel“ trebuie să se pretindă candidaților.

Bunăoară, la fizică, sînt opinii după care este greșit să unele comisii nu iau în considerare decît materia prevăzută în programe și reflectată în manualele de liceu atunci cînd apreciază răspunsurile candidaților. Cităm dintr-un articol: „Unele comisii de admitere și de examinare cer candidaților să rezolve subiectele din lucrarea scrisă referindu-se numai la materia din manualul respectiv de liceu și tot ceea

ce este scris în plus față de manual este tăiat și nu este luat în considerare. Acest mod de a proceda nu este justificat, deoarece la un concurs de admitere urmează să reușească acei care sînt mai bine pregătiți, adică acei care au mai multe cunoștințe și la un nivel mai ridicat“. Autorul arată mai departe că în acest fel candidații sînt lipsiți de posibilitatea de a folosi „cunoștințele mai vaste“ pe care le-au însușit în cercuri sau pe alte căi.

Nu împărtășim acest punct de vedere, mai întîi pentru că un volum de cunoștințe nelimitat nu poate să constituie criteriul de selecție. Aceasta ar genera situații absurde și inechitabile, candidații putînd fi testați și din materia asupra căreia n-au fost avizați de program. Elevii ar fi nevoiți să acopere arii cît mai întinse de cunoștințe, în direcții neprecizate, ceea ce ar stimula forme pe care le criticăm atît de vehement: „dopajul“ cu meditații, suprîncărcarea cu urmările ei nefaste asupra sănătății tinerilor etc. O asemenea situație este incurajată de unele lucrări destinate documentării candidaților pentru concurs. Compendiul de fizică, de exemplu, îndeamnă pe elevi să-și însușească mai multe sisteme de unități de măsură în afara S. I. legal în țara noastră, sisteme pe care doar specialiștii le folosesc.

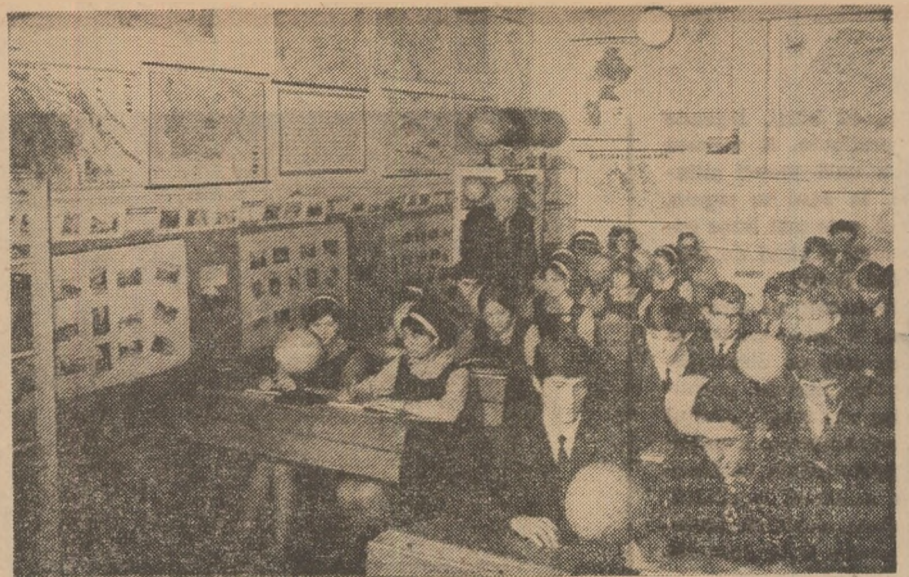
Considerăm că la examenul de admitere trebuie respectată întocmai programa de liceu, deoarece numai în acest fel dispunem de un cadru unic de referință pentru selecția candidaților. În cazul fizicii aceasta înseamnă că un candidat poate fi apreciat cu punctaj maxim dacă tratează cunoștințele utilizînd instrumentul matematic și unele interpretări la nivelul întregii programe de liceu. Se înțelege că acestea pot depăși uneori nivelul interpretativ sau al instrumentului matematic din manualele din anii mai mici. A considera însă că cei mai bine pregătiți candidați sînt aceia care posedă „cunoștințe mai multe și la un nivel mai înalt“ înseamnă a ne situa pe poziția unui învățămînt în care principalul rol al elevului este acela de a reproduce ceea ce profesorul transmite și, ca urmare, capacitatea de memorare a elevului ar deveni criteriul de bază în evaluarea pregătirii lui. Or, aceasta este o lucrare a învățămîntului tradițional care se cere a fi depășită de metodele moderne.

O soluție mai potrivită pentru concurs ar putea fi de exemplu, la fizică, înlocuirea subiectului de teorie, proba de cunoștințe urmînd să conste din probleme de două tipuri: probleme obișnuite de calcul și probleme-întrebări sau situații-problemă. Cele din a doua categorie ar putea fi rezolvate de candidați numai printr-o regnare a elementelor de teorie învățate în noi sisteme cu valoare explicativă. În acest fel examenul ar măsura mai puțin capacitatea de reproducere a cunoștințelor de către candidat și mai mult facultatea de a explica și interpreta a acestuia.

Optimizarea modului de desfășurare a examenelor și concursului de admitere nu trebuie privită ca posibilă în sine, ci numai în strînsă legătură cu perfecționarea metodelor de învățămînt, a procedurilor de evaluare a randamentului școlar și a orientării școlare și profesionale.

Prof. N. STĂNESCU
cercetător științific principal

Prof. ALEX BURCIN
cercetător
Institutul de științe pedagogice,
București

Lecție în cabinetul de geografie.

Cîteva tipuri de întrebări-problemă

Se știe că întrebarea-problemă urmărește, ca principal obiectiv, să trezească în mintea elevilor o situație conflictuală, prin care să se sezeze scopul care trebuie atins, să ducă la căutarea de soluții și mijloace de rezolvare, pe baza cunoștințelor anterioare. Întrebarea-problemă se folosește treptat, sporind din ce în ce mai mult activitatea independentă a elevului și, asigurîndu-se astfel operativitate și independență în gîndirea creatoare. Lecțiile sînt structurate pe obiecte și fenomene geografice în corelație spațială și causală. De exemplu, la lecția „Caracterizarea industriei R.S. României“, la anul IV, repartitia teritorială a obiectivelor economice se explică pe baza cerințelor principiilor socialiste de repartizare teritorială justă, aproape de sursele de materie primă, de centrele de consum, de mijloacele tehnice de transport, dar ținîndu-se seama și de dezvoltarea armonioasă a județelor. În felul acesta elevii și-au format deprinderea să coreleze spațial și cauzal fenomenele și obiectele geografice. Putem enumera mai multe tipuri de întrebări-problemă, utilizate la lecțiile de geografie:

1. **Întrebări-problemă care sporesc interesul elevilor pentru însușirea de noi cunoștințe.** De exemplu, la lecția „Lacurile din R. S. România“ (clasa a VIII-a), în discuția introductivă s-a pus întrebarea: de ce pe teritoriul țării, cu o suprafață redusă, se găsesc atît de numeroase lacuri și atît de variate ca origine, întindere, temperatură, importanță? (varietatea condițiilor fizico-geografice, evoluția în timp geologic a pămîntului românesc și intervenția factorului uman reprezintă principii factori genetici al lacurilor). Bezîndu-se pe date și relații cunoscute, întrebarea-problemă prezintă interes pentru lecție și impune operații de gîndire, prin care se descoperă noi relații dintre factorii fizici sau economico-geografici și lacurile din țara noastră.

2. **Întrebări-problemă care urmăresc fixarea și aplicarea cunoștințelor însușite recent.** La lecția „Vînturile“ (anul I liceu) s-a început cu o recapitulare a cunoștințelor despre noțiunile anterioare de temperatură și presiune atmosferică, prin care a fost înțeleasă clima. Astfel, s-au pus întrebările-problemă: „De ce mersul izotermelor anuale și sezoniere (ianuarie—iulie) este neregulat în emisfera nordică? De ce presiunea atmosferică este schimbătoare la suprafața pămîntului? Care sînt mișcările ariilor ciclonale și anticiclonale din ambele emisfere și de ce?“ La aceste întrebări elevii au răspuns activ, cu interes și curiozitate, înțelegînd astfel întregul mecanism al

climei. S-a trecut apoi la comunicarea noilor cunoștințe legate de vînturi. În cuprinsul lecției, elevii au înțeles că circulația maselor de aer este determinată de poziția ariilor ciclonale și anticiclonale și de raporturile dintre acestea.

3. **Întrebări-problemă care au solicitat recapitularea selectivă a cunoștințelor.** Așa, de exemplu, la lecția „Podișul Transilvaniei“ (anul IV) s-au pus următoarele întrebări-problemă: „Cum se explică rezervele de gaz metan și sare din Podișul Transilvaniei? Ce perspective economice se deschid acestei regiuni?“

La anul II (geografie economică generală), putem cita lecția „Industria carboniferă pe glob“. Ce consecințe prezintă marile bazine carbonifere (Ruhr, Pensilvania etc.) în dezvoltarea regiunilor apropiate? Elevii au fost în măsură să răspundă că aceste regiuni sînt puternic industrializate, cu o industrie complexă (prin valorificarea variatelor resurse naturale ale subsolului din apropiere) și cu puternice centre urbane, regiuni de concentrare a forței de muncă calificată și specializată, explicate și prin concentrarea puternică a monopolurilor. Pe de altă parte, sub aspect social, elevii au subliniat existența contradicției de bază a capitalismului, care generează șomajul și mizeria oamenilor muncii.

Am prezentat doar cîteva exemple din noianul de întrebări-problemă care pot fi formulate pentru a contribui la dezvoltarea gîndirii geografice și, în general, la dezvoltarea capacității intelectuale a elevilor dînd posibilitatea rezolvării prin efort personal a diferitelor probleme. Tipurile de întrebări-problemă sînt foarte variate și sistemul lor se poate stabili în funcție de diferitele criterii: conținutul lecției, nivelul intelectual al clasei, structura logică a lecțiilor de geografie. Considerăm că întrebările-problemă sînt mult mai accesibile elevilor la verificarea cunoștințelor, la fixare și recapitulare, și mai dificile, dar cu eficiență mai mare, la comunicarea și însușirea cunoștințelor. În general, am constatat că întrebările-problemă trebuie îmbinate cu utilizarea de modele, hărți, diagrame, scheme sau diferite mijloace audio-vizuale, pentru o eficiență sporită. Aplicarea problematizării la geografie va fi îngreunată din cauză că în noul plan de învățămînt geografia este lipsită de baza ei — geografia fizică, ramură cu rol formativ și operațional principal.

Prof. LIVIA ROMAN
Prof. LIGIA GHEORGHIU
Prof. IRINA CĂREAN
Cluj

Comisia guvernamentală de coordonare a repartizării în producție a absolvenților instituțiilor de învățământ superior — cursuri de zi

Vineri 15 iunie, la Ministerul Educației și Învățământului a fost constituită, potrivit unei recente Hotărâri a Consiliului de Miniștri, Comisia guvernamentală de coordonare a repartizării în producție a absolvenților instituțiilor de învățământ superior — cursuri de zi, condusă de tovarășul Paul Niculescu-Mizil, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, ministrul educației și învățământului. Din comisie fac parte, ca membri, reprezentanți ai conducătorilor unor ministere economice, Consiliului Central de Control Muncitoresc al Activității Economice și Sociale, Uniunii Generale a Sindicatelor, Uniunii Asociațiilor Studenților Comuniști din România, ai altor organizații și instituții centrale.

Având drept sarcină asigurarea unei repartizări raționale a cadrelor cu pregătire superioară, comisia guvernamentală, pe baza propunerilor prezentate de ministere, de celelalte organe centrale și locale ale administrației de stat, elaborează și supune aprobării Consiliului de Miniștri proiectul planului anual de repartizare numerică a absolvenților; controlează modul în care se asigură locuri de muncă pentru absolvenții potrivit pregătirii dobândite în timpul studiilor; aprobă modalitățile de organizare a repartizării nominale în producție și controlează aplicarea acesteia.

Cursuri de informare și documentare

Societatea de științe filologice organizează, în colaborare cu U.S.I.S.C., două cursuri de informare și documentare pentru profesorii de limba și literatura română: un curs la Baia Mare, în perioada 6—19 iulie a.c., și altul la Sibiu, în perioada 23 iulie — 4 august a.c.

Programul cursurilor cuprinde: prelegeri și seminarii de literatură, limbă și stil, didactică modernă, mese rotunde în cadrul aniversărilor UNESCO — D. Cantemir, Gh. Lazăr și Ov. Densușianu — expuneri cu caracter ideologic privind politica internă și externă a partidului, precum și excursii documentare la case memoriale, muzee istorice și etnografice, monumente istorice și obiective industriale.

Societatea profesorilor de muzică și desen, în colaborare cu Uniunea Sindicatelor din învățământ, știință și cultură, organizează cursurile de vară pentru profesori, pe secții. Pentru Secția „muzică” va funcționa Tabăra de informare și documentare de la Negrești (județul Maramureș) în perioada 11 iulie—14 iulie 1973. Pentru Secția „arte plastice” vor funcționa 4 tabere de informare, documentare și creație; Breaza (județul Prahova): 15 iulie—15 august (sculptură); Jurilovca (județul Tulcea): 15 iulie—1 august; Tulcea (oraș): 15 iulie—15 august; Negrești (județul Maramureș): 15 iulie—15 august.

Simpozion la Gurj

Filiala județeană Gorj a Societății profesorilor de muzică și desen și-a propus printre alte sarcini și pe aceea de a stimula activitatea muzicală și de desen care se desfășoară în grădinițele și școlile generale din municipiul Tg-Jiu și din județul nostru.

În acest sens, recent, în sala de ședințe a Casei corpului didactic, a avut loc un simpozion unde s-au prezentat referatele: „Caracteristici ale desenului copiilor și mijloa-

ce de stimulare a activității creațoare la copii” (prof. Marin Colțan) și „Copilul și muzica” (prof. Liviu Salceanu). În sală, a fost din timp pregătită și o expoziție cu unele din cele mai reprezentative desene și creații literare ale copiilor de la grădinițe, Casa pionierilor din Tg-Jiu și din unele școli generale. Referatele au fost completate cu explicațiile, preluajele de creație expuse, precum și de proiectarea unor dintre cele mai reușite lucrări ale copiilor (care au fost publicate) și cu proiectii comentate de prof. Nicu Gheorghe.

Toate acestea au fost urmate de discuții animate la care au participat, alături de membrii filialei noastre, și un mare număr de educatoare și învățători care și-au manifestat dorința de a fi invitați și la alte activități asemănătoare.

Prof. MARIN COLȚAN,

În atenția cadrelor didactice care doresc să participe la simpozionul:

„CULTIVAREA SPIRITULUI DE ECONOMIE LA ELEVI”

Organizatorii simpozionului „Cultivarea spiritului de economie la elevi” au stabilit ca termenul de înscriere și predare a rezumatelor lucrărilor care se propun a fi prezentate în cadrul acestuia, să fie prelungit până la data de 1 septembrie a.c.

Rezumatul lucrărilor (maximum 12 rînduri dactilografiate), împreună cu numele și adresa autorilor, se va înainta Secretariatului științific al simpozionului.

Alte detalii privind tematica simpozionului găsiți în „Tribuna școlii” nr. 93 din 2 iunie 1973.

A apărut

„Îndrumătorul pentru admiterea în școlile profesionale și ucenicie la locul de muncă”

A apărut „Îndrumătorul pentru admiterea în școlile profesionale și ucenicie la locul de muncă” pe anul școlar 1973—1974.

Editat de revista „Învățământul profesional și tehnic”, ÎNDRUMĂTORUL face cunoscute candidaților rețeaua vastă de școli profesionale și profilul distinct al acestora, din toate județele țării și din municipiul București.

Broșura publică, totodată, condițiile de admitere în școlile amintite, precum și datele cînd are loc concursul (2—14 iulie — la învățămîntul de zi și ucenicie la locul de muncă; 1—10 septembrie — la învățămîntul seral, și la învățămîntul de zi și ucenicie unde nu au fost completate toate locurile).

Excursiile în grup și „logica” financiară O.N.T.

Deoarece vacanța mare este o perioadă ideală pentru excursii, vrem să semnalez câteva anomalii legate de transportul elevilor care, după părerea mea, ne stînjenesc activitatea.

La transportul cu autobuze I.T.A., copiii (pînă la vîrsta de 9 ani) au dreptul la 1/2 de bilet pentru călătorie. Dar, culmea! Acest drept dispărea atunci cînd merg în excursie, cu un autobuz I.T.A. angajat prin

O.N.T., anume cu acest scop. Nu înțeleg miracolele acestei răsturnări, căci, după mine elevii ar trebui ca în cazul excursiilor organizate, în special cu grupuri mari, să aibă unele reduceri, nicidecum să-și piardă drepturile pe care le au ca simpli călători.

Apoi, se știe că elevii mici (clasele I—IV) nu pot efectua excursii de lungă durată, iar pentru excursii de una două zile se aprobă foarte greu autobuzele acestor excursii socotindu-se... nerentabile. În plus transportul revine și foarte scump pentru copii. Un exemplu în vacanța de primăvară, am organizat o excursie pe distanța Straja (comună unde funcționează) — Suceava, distanță de 80 km, pentru care am plătit 40,35 lei de elev. Mi se pare foarte ridicat acest „preț” (ținînd cont că un călător adult plătește pentru aceeași distanță 46 lei).

Care este rațiunea acestor abateri de la normele general valabile pentru călătoriile adulților și cele ale copiilor?

Inv. ARSINETA TÎRIGAN
Școala generală de 10 ani,
com. Straja, jud. Suceava

De zece ori „bravo”!

Consiliul profesoral: 40 de dascăli au pus deoparte orice altă problemă și, încălzîți puțin în discuții, sugerau căi noi către eficiența recompensei și a sancțiunii școlare. „Regulamentul — spune un coleg — ne pune la îndemînă prea puține recompense”. „În vara trecută — relata un altul — am fost într-o tabără la mare. Copii grozavi... Nici o pozna... nimic! Totul mergea de minune. Păcat că n-am putut să recompensăm decît verbal un grup de copii așa de minunat...”

Și discuțiile continuau tot așa, cînd gîndul meu s-a întors către Moș... elevul Moșoș, care, în urmă cu cîțiva ani, în clasa I, trimetea din bancă spre mine o privire de venerație și neastîmpărul a două degete mici.

— Astăzi am știut ceva ce n-a știut nimeni din clasă — a spus el, într-o seară, acasă.

— Și ce-a zis învățătoarea — s-a grăbit mama să-l întrebe.

— Ce să zică?!... (a urmat un moment de ezitare)... Ce să zică? A zis: „bravo, de zece ori bravo!”

Răspunsul copilului, ce-i drept, mi-a plăcut grozav și cu adevărat am gîndit că merită „de zece ori bravo”, dar, de fapt, nu-i spusese nimic! L-am privit numai o clipă. Și atît.

Mama elevului îmi relata mulțumirea lui de acasă și-mi dădeam seama că, de fapt, copilul negricios și bondoc a înțeles exact ce am gîndit despre el în clipa în care și-a încheiat răspunsul.

Nu căutam pe atunci în regulamente nici prudența, nici economia în recompense și era departe de mine indiferența; dar știam, ca și acum, că întotdeauna dascălul are la îndemînă un ceva mai mult decît orice s-ar spune și s-ar scrie. Și acel ceva se simte. Negreșit, se simte!

Inv. MARCELA PENEȘ
Școala generală nr. 190,
București

Expoziția micilor meșteșugari

Între 1—15 iunie a.c., la Palatul pionierilor din Capitală a fost organizată (de către Inspectoratul școlar al sectorului 6 în colaborare cu Consiliul Organizației pionierilor și comitetului U.T.C.) o interesantă expoziție de lucrări ale licențierilor și elevilor școlilor generale din sectorul 6 — București, care a cuprins repere din planul de producție al întreprinderilor, aparatură electrotehnică, mobilier pentru laboratoa-

re, lucrări de artizanat, confecții textile ș.a. Toate exponatele au fost realizate de către școlarii în orele de practică tehnico-productivă în atele școlii sau întreprinderi.

Este semnificativ faptul că spre deosebire de anii precedenți au predominat exponatele industriale, aceasta reflectînd o nouă optică a conducerii școlilor în conformitate cu documentele de partid, care prevăd orientarea activității practice a elevilor către nevoile industriei.

Expoziția a fost vizitată de un mare număr de școli, realizîndu-se astfel un rodnic schimb de experiență în legătură cu problemele practicii tehnico-productive.

Paralel, au fost organizate la toate școlile din sector expoziții similare cu vînzare. Fondurile provenite din vînzări se vor folosi pentru dotarea atelierelor școlii. Au realizat expoziții deosebit de funcționale și atrăgătoare școlile generale m. 135 150 128, 136, 141.

B. C.

Oră de limbă franceză în atelier

Cerințele modernizării învățămîntului și ale legării acestuia de realitățile social-economice fac necesară adaptarea studiului limbilor străine la exigențele vieții practice, pentru a da posibilitatea viitorilor specialiști să se documenteze în limbi străine în meseriile de bază. Pe de altă parte, în condițiile colaborării economice multilaterale a țării noastre cu alte state, specialiștii noștri trebuie să aibă un nivel ridicat de cunoștințe și posibilitatea de a comunica direct cu muncitorii și specialiștii străini.

Pentru a le oferi elevilor posibilitatea de a folosi limba străină în viitoarea specialitate s-a efectuat o experiență în predarea aplicată a limbii franceze la clasa a X-a din Școala generală nr. 178 din București. Astfel, s-a încercat folosirea limbii franceze în timpul unei ore de atelier. În acest scop, s-a luat legătura cu profesorul maistru care conduce practica elevilor în atelierul școlii, pentru a depista termenii specifici meseriei de lăcătuș mecanic. S-au extras termenii tehnici folosiți de elevi în timpul lucrului pentru scule utilizate, materiale, aparate și operațiuni executate. Acești termeni au fost transmiși elevilor în limba franceză, cerîndu-li-se să și-i noteze pe caiete. Pentru a fi mereu în atenția elevilor, au fost confecționate etichete — cu denumirile obiectelor respective în limba franceză — și planșe care au fost expuse în atelier. Odată materialul pregătit, lecția s-a putut desfășura în atelier sub forma unei ore obișnuite de limbă franceză.

Elevii au primit cu mult interes această încercare de folosire a limbii străine în activitatea practică și s-au pregătit cu multă grijă.

Scopul lecției-experiment de a-i familiariza pe elevi cu principalii termeni ai viitoarei profesii, de a le arăta utilitatea însușirii unei limbi străine, de a le spori interesul pentru studiul limbii ca mijloc de informare profesională și de comunicare, a fost atins: s-a ajuns la concluzia că asemenea lecții se pot repeta.

În această privință, manualele, în special cele pentru clasele a IX-a și a X-a ale școlii generale, sînt oarecum deficitare. Se cere o legare mai mare a acestora de meseriile pe care le învață elevii, de realitățile vieții economice și sociale. Evident, această legătură trebuie să fie reflectată și în programele școlare pentru aceste clase. Lipsesc, bunăoară, lecții privind atelierul școlii, profesiunile viitoare ale elevilor, aspecte ale activității oamenilor muncii din țara noastră.

Grija pentru viitorul tinerei generații constituie o preocupare susținută a școlii cu scopul de a da societății un om pregătit multilateral, capabil să poată folosi în cele mai bune condiții tehnica modernă și de a-și pune în valoare toate valențele creatoare.

Prof. FELICIA DIMA
Școala generală nr. 178

REDAȚIA ÎN VIZITĂ LA:

Pentru informarea operativă a cadrelor didactice, a cititorilor revistei noastre, în cursul acestei săptămâni, am întreprins câteva vizite la Institutul central de perfecționare a personalului didactic, Institutul de științe pedagogice și Editura didactică și pedagogică. Tema discuției a fost: noutăți în domeniul de activitate respectiv.

Institutul central de perfecționare a personalului didactic

Ne răspunde prof. dr. V. CUCU,
prorector:

În atenția conducerii Institutului se află pregătirile pentru desfășurarea examenelor de gradul II la toate disciplinele. Pentru a asigura condiții normale au fost inițiate cursuri de pregătire încă din perioada vacanțelor școlare. Acum, prin inspectoratele școlare și Institut, sînt comunicate (afișate) datele consultațiilor permanente pe care le acordă celor interesați, la sediul Institutului, cadrele noastre didactice. Ceea ce preocupă în acest moment Institutul este încheierea activității diverselor cursuri de perfecționare, care s-au desfășurat în diferite județe și cu durate de timp la fel diferite, printr-o perioadă de finalizare. Este vorba de o pregătire intensivă finalizată, prin referate, coreferate, dezbateri (cu participarea unor comisii din cadrul Institutului). Fiecare cursant a primit din timp tematica și bibliografia.

Se preconizează, de asemenea, elaborarea unei programe de perspectivă care să fie mult mai strîns legată de nevoile școlii. Este necesară elaborarea unei asemenea programe-cadru pentru fiecare disciplină, care să permită, ca pe baza și în limitele ei, să se elaboreze tipuri de programă diferențiate pe categorii de profesori, vechimea în învățămînt etc., în așa fel încît să nu mai fie nici o temă care să iasă din sfera de interes a cadrului didactic respectiv. În această programă-cadru vor fi date toate indicațiile cu privire la sursele de informare, materialele elaborate (de Institut sau de Biblioteca centrală pedagogică), temele de finalizare a pregătirii, pentru care cursanții respectivi vor avea la dispoziție un timp de elaborare de un an de zile. De asemenea, programa va prevedea și cursuri de sinteză selectate. Ea are menirea de a promova studiul individual pe toată durata anului. În vederea realizării unei programe dinamice, Institutul intenționează să efectueze sondaje nu numai în rîndul profesorilor, ci și la nivelul elevilor (prin testări). O pondere din ce în ce mai mare va reveni inspectoratelor școlare și caselor corpului didactic, prin corelarea tuturor formelor de perfecționare la nivel județean cu programa-cadru elaborată de Institut.

Între alte măsuri pe care Institutul le preconizează este și formarea unui corp de lectori pe probleme — selecționați și din rîndul cadrelor didactice cele mai bine pregătite și cu cea mai bună reputație. În acest ansamblu de măsuri apare ca o necesitate stringentă perfecționarea programelor, atît în ce privește conținutul lor, cît și formele. O atenție deosebită se va acorda și asigurării bazei materiale a Institutului (clădire, laboratoare, cabinete). Institutul — sublinia interlocutorul nostru, prof. dr. V. Cucu — nu își poate desfășura activitatea în mod empiric; are nevoie de laboratoare, de școli-pilot etc.

În încheierea convorbirii noastre, prof. dr. V. Cucu arată că este o preocupare permanentă a conducerii Institutului de a dinamiza, de a reliefa acele forme eficiente de per-

fecționare a personalului didactic care să răspundă cît mai rapid cerințelor actuale și de perspectivă ale învățămîntului. Prin întreg ansamblul de cursuri și forme de perfecționare se va asigura implicit o continuitate, un flux neîntrerupt, o legătură mult mai strînsă între școala secundară și învățămîntul superior.

Institutul de științe pedagogice

Interlocutor: IULIAN NICA, director
adjunct:

Sînt pregătite pentru tipar lucrările celui de-al II-lea Colocviu național de pedagogie pe tema: „Prognoză, inovare și interdisciplinaritate”, organizat de Institut cu sprijinul M.E.I. și Comisiei naționale UNESCO. Caietele Colocviului însumează experiența pedagogică acumulată în țara noastră în intervalul de timp care s-a scurs între prima și a doua manifestare științifică de anvergură-Colocviul național de pedagogie (1970, respectiv 1972). În stadiul final, pentru a fi predată Editurii didactice și pedagogice, se găsește și lucrarea „Evoluția sistemelor și proceselor educaționale”, elaborată de un grup de cercetători din Institut și cadre didactice din învățămîntul de cultură generală. Sînt prezentate metode de măsurare a învățămîntului din punct de vedere al randamentului instruirii și al rezultatelor educative. Volumul oglindește atît modul de abordare a problemei pe plan internațional, cît și rezultatele noastre concrete.

Și tema-experiment organizată de Institut în colaborare cu Inspectoratul județean Teleorman: „Pregătirea tehnico-productivă” se apropie de faza finală a unei etape de

lucru. Pînă la sfîrșitul acestei luni, volumul I (Instruirea tehnico-productivă în mediul rural) va fi încredințat Editurii didactice și pedagogice. Lucrarea, concepută în două volume, al doilea urmînd a fi predat pînă la sfîrșitul anului, va contribui la clarificarea problemelor unei pedagogii a muncii productive în țara noastră.

Editura didactică și pedagogică

Interlocutor: MIHAI ROMAN,
redactor șef:

Printre noutățile planului editorial ale viitorului an școlar ni se menționează **Cartea de citire pentru cl. a V-a** (autori: Grațielă Ștefan și Vladimir Gheorghiu). Manualul este elaborat într-o concepție nouă. Se pune accentul pe gîndirea elevilor, pe dobîndirea de deprinderi de scriere și citire curentă de către aceștia. Nu se mai dau îndrumări sub formă expozitivă, ci prin teme. Un loc important îl ocupă în manual compunerile cu caracter creator.

Un alt manual elaborat într-o viziune nouă este manualul de istorie pentru anul II de liceu — (coordonator: Ștefan Pascu). Ce este interesant de reținut aici este faptul că problemele istoriei sînt tratate pe baza evenimentelor istorice importante, punîndu-se un accent deosebit pe mișcările culturale.

Și manualele de limbi străine pentru anul II de liceu (anul I de studiu) sînt elaborate într-o viziune nouă. Se accentuează îndeosebi elementele de vorbire și de scriere curentă. Elevii sînt puși în situația de a folosi expresii uzuale.

Manualul de filozofie pentru anul III de liceu este în întregime restructurat. Cuprinde lecții de istoria filozofiei în care gîndirea filozofică românească ocupă locul pe care îl merită, precum și lecții de materialism-dialectic și istoric. Manualul este redactat de un colectiv condus de conf. univ. Eremia Ion (Cluj).

Și acum o premieră editorială didactică: **Manualul de ecologie pentru clasa a VII-a a școlii generale**. (autori: conf. dr. Bogdan Stugren și lector univ. Hansgeorg Killyen). Scopul editării acestui manual este limpede: de a ajuta elevii să-și însușească noțiunile fundamentale de ecologie prin aplicații făcute în mod sistematic la specificul țării noastre. Se pune un accent deosebit pe problemele protecției mediului înconjurător și pe conservarea unor specii de plante și animale ocrotite prin lege. Manualul este elaborat într-o concepție modernă: sînt studiate principalele zone ecologice din țara noastră (ecosisteme: bălți, lacuri, mare, munte etc.).

I. TENESCU

Intr-o sală de lectură a Bibliotecii centrale de stat

CONSULTAȚII

Prof. Brinzei Maria din com. Casimcea-Rahman-Tulcea, Mărie Lucreția din com. Bordenani-Ialomița și Maghiș Ioan din com. Căbești-Bihor ne întreabă dacă perioada cit au urmat cursurile de pregătire organizate de I.C.P.P.D. și filiale, în vacanța de primăvară, în vederea susținerii examenului de definitivă și cea din septembrie, cînd va avea loc examenul de definitivare în învățămînt, sînt considerate ca făcînd parte din concediul de odihnă al cadrelor didactice sau ca activitate școlară.

— Aceste perioade sînt considerate ca activitate și nu afectează concediul de odihnă. Dacă aceste cursuri de pregătire sau examene pentru definitivă și grade didactice ar avea loc în timpul concediului de odihnă al personalului didactic, concediul de odihnă neefectuat se compensează în perioadele cînd se întreprinde activitatea de predare la clasă. (Instrucțiunile referitoare la concediul de odihnă al personalului didactic din învățămîntul de toate gradele pentru aplicarea Legii nr. 26/1967 privind concediul de odihnă al angajaților, aprobate prin Ordinul ministrului învățămîntului nr. 380/1968 și Indicații în legătură cu aplicarea instrucțiunilor referitoare la concediul de odihnă al personalului didactic, pct. 10).

Prof. Negrescu V. Ion, com. Bălești, jud. Gorj, învățător definitiv, absolvent al universității fără examen de diplomă (are dreptul să-l susțină pînă în 1974), împlinind 15 ani vechime în învățămînt a solicitat acordarea gradății a 3-a pe data de 1 sept. 1972.

Inspectoratul școlar județean, prin Dispoziția 480/1972, îi acordă gradăția a 3-a pe data de 1 noiembrie 1972 și îi atrage atenția că e obligat să urmeze cursurile de perfecționare în vara anului 1973, în caz contrar i se va retrage gradăția. I se poate retrage gradăția dacă nu urmează cursul de perfecționare în vara anului 1973? În funcție de calificarea ce o are și avînd în vedere că predă la clasele V-X de peste 10 ani, e normal să urmeze cursul de perfecționare pentru învățători?

— Gradația acordată ca urmare a activității depuse în ultimii 5 ani și a participării la cursurile de informare științifică de specialitate la care a fost programat, tot pentru perioada de timp la care ne referim, nu poate fi condiționată de alte cursuri și nici nu poate fi retrasă în aceste condiții.

Prevederile legale au fost încălcate și în privința datei de cînd v-a acordat gradăția, întrucît legislația școlară prevede că gradățiile se acordă de la data de 1 a lunii următoare celei în care personalul didactic comunică în scris școlii la care este încadrat că îndeplinește stagiul de activitate cerut pentru acordarea gradății și prezintă acte doveditoare. Cît privește programarea dumneavoastră la cursurile de perfecționare pentru învățători, nu se justifică. Absolvirea, după încadrarea în post, a unei instituții de învățămînt este una din formele prin care se realizează perfecționarea prevăzută de Legea nr. 2/1971 privind perfecționarea pregătirii profesionale a lucrătorilor din unitățile socialiste (art. 3/e).

În sensul celor de mai sus, vă recomandăm să vă adresați inspectoratului școlar județean.

Prof. Prescornițolu Liviu, Liceul Dolhasca, jud. Suceava, absolvent al Institutului pedagogic de 3 ani, secția fără frecvență, cu examen de diplomă promovat în sesiunea ianuarie-februarie 1973, suplinitor, cu o vechime de 9 ani în învățămînt, a solicitat contabilității liceului să-i rectifice încadrarea la 1 480 și nu la 1 280 cum s-a procedat, dar a fost refuzat. Ar dori să știe la ce salariu are dreptul.

— În calitate de profesor, cu institut pedagogic, suplinitor și cu o vechime de 9 ani în învățămînt aveți dreptul la salariul de 1 480 lei (H.C.M. nr. 2 841/1968, anexa 1 A pct. 3 din notă și Instrucțiunile Ministerului Educației și Învățămîntului nr. 31 883/1971, pct. II). Adresați-vă în acest sens Inspectoratului școlar al județului Suceava.

IOAN BADIU

Vă prezentăm:

Federația Internatională a Sindicatelor din Învățămînt

Locul și anul înființării: Paris, 1946.

Sediul actual: Praga.

Numărul membrilor: circa 12.000.000. grupați în sindicate și asociații profesionale.

Caracterul Federației: Organizație de solidaritate între cadrele didactice din învățămîntul de toate gradele, pentru drepturile lor și pentru libertățile sindicale, pentru realizarea unei școli democratice în fiecare țară din lume.

Activitatea: Anchete și studii, dezbateri privind situația internațională a școlii, condițiile de viață și de muncă ale slujitorilor ei, problemele analfabetismului și ale școlarizării în diferite regiuni ale lumii, relația dintre progresul științei, a tehnicii moderne și modificările impuse de acesta în structura școlii.

Publicații F.I.S.E.: Revista internațională a educatorilor (trimisă în 124 de țări) — în care au apărut articole ca: „Lenin și educația tineretului studentesc”, „Aspirațiile și sarcinile sindicalismului educatorilor”, „Educație, unanimitate și progres”, „Monopolurile, piața comună europeană și formația tehnică” etc.

Buletinul „Curierul educatorilor”.

Manifestări internaționale: În afară de conferințele statutare (pînă în prezent în număr de zece), au mai fost organizate: Seminarul latino-american (cu privire la democratizarea învățămîntului), Chile, sept. 1969; Conferința Mondială a Educatorilor, Berlin R.D.G., aprilie 1970; Seminarul (pe problemele alfabetizării în continentul african) și masa rotundă (privind problemele profesionale ale sindicatelor educatorilor africani, condițiile lor de viață și de muncă, libertățile democratice etc.), Egipt, la Chartoum, martie, 1971; Întîlnirea internațională de la Praga (despre drepturile sindicale și libertățile democratice ale cadrelor didactice) iulie 1971; Colocviul asiatic de la Calcutta (pe tema învățămîntului superior în contextul dezvoltării economice și sociale a țărilor Asiei), ian. 1973; Conferința internațională a sindicatelor educatorilor. (București, iunie 1973).

A X-A CONFERINȚĂ STATUTARĂ

Un examen exigent al răspunderilor mișcării sindicale din învățămînt

Pe standardele mișcării sindicale progresiste a educatorilor au stat mereu cele mai nobile idealuri: asigurarea accesului la carte al tuturor copiilor și transformarea școlii într-un bun al maselor de milioane, ridicarea condiției materiale și morale a dascălului la nivelul înaltelor sale răspunderi sociale. Ele au fost și de astă dată — la cea de a X-a Conferință statutară a F.I.S.E. — prilej de largă analiză retrospectivă și de privire în viitor, pe fundalul acțiunilor de anvergură ale forțelor progresiste preocupate să apere drepturile celor ce muncesc, libertățile popoarelor, împotriva imperialismului, în condițiile unei păci trănicioase în lume.

Democratizarea învățămîntului, abordată cu caracter prioritar în contextul întregii problematice a Raportului de activitate al F.I.S.E. (prezentat în numele Comitetului administrativ de către secretariatul F.I.S.E.; raportor Marius Delsal) și al dezbaterilor a supus unei priviri critice tabloul efectelor nefavorabile pe care le are, asupra învățămîntului, criza generală a sistemului capitalist: „insuficiență — cum se spune în raport — dacă nu absența a învățămîntului preșcolar, lipsă de locuri în școli, clase supraîncărcate, situație slabă la învățătură încă din școala elementară, un număr mare de esecuri școlare la toate nivelele de învățămînt, orientarea școlară predeterminată de condițiile sociale și economice ale părinților, discriminare în învățămîntul secundar și superior, schimbări în programele școlare fără pregătirea adecvată a cadrelor didactice, insuficiența formelor de educație permanentă inclusiv a celor pentru educatori, șomajul tinerilor absolvenți de școli... Totodată au fost distinct formulate punctele de vedere ale Federației și ale organizațiilor ei naționale în problema democratizării învățămîntului, în sfera faptului că aceasta necesită o școlarizare de masă, unificată, de la grădiniță pînă la învățămîntul superior, un sistem național, care să îndeplinească rolul de serviciu public, pus la dispoziția tuturor tinerilor și comportînd cel puțin un învățămînt elementar obligatoriu. Un sistem care exclude orice selecție cu caracter social și orice discriminare de rasă, sex, opinii, credință și naționalitate, un învățămînt democratic, avînd sarcina să difuzeze o cultură umanistă și de un înalt nivel științific, să asigure dezvoltarea armonioasă a

personalității și aptitudinilor intelectuale și fizice, să formeze tineri cu o calificare profesională adecvată, capabili să joace un rol activ și creator în progresul economic, social și cultural (înzeștrați — cum sublinia Olga Amaro, secretar general al Sindicatului național al lucrătorilor din educație și știință al Cubei — „cu o conștiință de producători și nu de consumatori”), tineri pătrunși de idealurile de justiție socială, de suveranitate a popoarelor, de solidaritate internațională și de pace.

Un loc important l-a ocupat pe agenda de preocupări a Conferinței problema pregătirii educatorilor, mai precis a formării și perfecționării lor, în raport cu înnoirile generate de tehnică și de știință în baza materială a școlii și în programele de învățămînt, precum și în raport cu cerințele viitoare ale fiecărei țări. Combătîndu-se practica învățării meseriei „la fața locului” întîlnită adeseori în țările capitaliste, Conferința a scos în evidență concepția sănătoasă care stă la baza formării educatorilor în țările socialiste, unde li se asigură o pregătire de înalt nivel — studii de specialitate riguroasă, în raport cu gradul de învățămînt în care vor preda, studiul științelor sociale, al unor discipline de cultură generală, inclusiv limbile străine, o formație teoretică și practică didactico-pedagogică, cultura fizică și chiar perfecționarea dicțiunii. Și de astă dată, ca și în multe din manifestările și dezbaterile internaționale F.I.S.E., a fost relevat cu pregnanță rolul esențial al educatorului în evoluția și eficacitatea sistemelor școlare, faptul că acest rol — cum spunea, în cuvîntul de deschidere a conferinței, Paul Delanoux, președinte al F.I.S.E. — eși modificat în condițiile învățămîntului programat, ale folosirii mașinilor de predare și învățare, a mijloacelor audio-vizuale inclusiv a televiziunii — nu va putea fi niciodată diminuat sau anulat, ceea ce justifică interesul organizațiilor de sindicat afiliate F.I.S.E. pentru temeișica pregătire și perfecționare a educatorilor, pentru calitățile lor morale, intelectuale și pedagogice.

În acele părți ale lumii, în care societatea cunoaște încă exploatarea capitalistă, trăiește realitățile imperialismului și neocolonialismului — așa cum s-a subliniat — situația educatorilor nu este dintre cele mai multumitoare, condițiile lor de viață și de muncă fiind grele. În multe țări salariile cadrelor didactice sînt

mici, se aplică o remunerare discriminatorie în funcție de rasă și de sex (în ciuda numărului mereu mai mare de femei care deservesc învățămîntul: 60—70 la sută în cel primar și 45—50 la sută în cel secundar), se observă lipsa ori carențe serioase în acordarea asistenței sociale, lecțiile se desfășoară în condițiile unor clase suprapopulate, în școli improprii și prost dotate, după ore prea lungi, tinerele cadre didactice nefiind sprijinite pentru adaptarea și integrarea lor profesională. În acest complex de realități este de înțeles grija specială a F.I.S.E. pentru condițiile de muncă și de viață ale celor ce slujesc școala, pentru înălțarea condiției de dascăl de la aceea de „misionar” supus tuturor sacrificiilor și privațiunilor, la aceea de intelectual cu un rol precis în dinamica societății, stimat și răsplătit echitabil pentru strădaniile și aportul său.

Lucrările celei de a X-a Conferințe statutare a Federației Internaționale a Sindicatelor din Învățămînt, trecînd în revistă toate aceste aspecte, realitățile complexe ale muncii învățătorilor și profesorilor din întreaga lume, răspunderile lor și lărga problematică a vieții și activității lor în contextul social-politic și economic alifer de diferit de la o regiune la alta — au menționat — prin Documentul de orientare — că „F.I.S.E. va continua să susțină pe educatorii care, împreună cu popoarele lor, luptă împotriva agresiunii imperialiste, pentru independența și suveranitatea națională, pentru schimbări sociale, pentru triumful politicii de coexistență pașnică”, și că „va duce lupta de idei necesară dezvoltării conștiinței de clasă a educatorilor, făcînd mai bine cunoscute sarcinile școlare și culturale ale țărilor socialiste, difuzînd experiența, succesele luptei maselor de cadre didactice.” Rezoluția generală și celelalte documente pe care le-a adoptat Conferința au scos în evidență necesitatea de a se persevera în lupta pentru buna orientare a maselor de lucrători ai învățămîntului și pentru creșterea solidarității internaționale a educatorilor, care serveșc cu devotament și abnegație visul îndreptățit al popoarelor, ca știința de carte să fie pentru toți oamenii, indiferent de rasă, religie, sex sau rang social, nu un privilegiu, ci un drept firesc.

STELA PREDESCU

Aspect din timpul lucrărilor celei de a X-a Conferințe statutare a F.I.S.E.

Simbătă, 16 iunie 1973, la Slobozia s-au desfășurat lucrările sesiunii anuale de referate și comunicări „Școala și viața”, manifestare tradițională a eforturilor dascălilor ialomișeni în domeniul modernizării metodelor de predare, al schimbului util și eficient de experiență, menit să încurajeze și tendințele de cercetare a fenomenului școlar, în general.

La lucrările sesiunii au participat tovarășii: Marin Vasile, membru al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Ialomița al P.C.R., Ion Petre, secretar al Comitetului județean Ialomița al P.C.R., academician profesor Al. Graur, directorul Editurii Academiei și Corneliu Băleanu, director general în

Simpozion la Slobozia, pe tema:

„Școala și viața”

Ministerul Educației și Învățămîntului.

Au fost, de asemenea, prezenți cu comunicări prof. Luminița Ghivirigă, cercetător științific principal la Institutul de Științe pedagogice, prof. Elena Cojan, secretar al Uniunii Sindicatelor din învățămînt, știință și cultură, conf. univ. dr. Silvestru Pațiu, vicepreședinte al Consiliului Național al Organizației Pionierilor, și prof. Nițu Titus, inspector școlar general.

În cele 11 secții ale simpozionului, s-au prezentat peste 55 de comunicări, iar alte 83 au putut fi consultate la secretariatul sesiunii. La întîlnirea cu profesorii de limbă și literatură română, acad. Al. Graur a vorbit despre „Precizia absolută în limbă”, problemă de maximă importanță, prin toate efectele ei. O altă discuție a fost angajată cu prof. dr. Gheorghe Bolcan de la Institutul de lingvistică al

Academiei — prilej de dezbateri asupra întocmirii dicționarului toponimic al județului Ialomița (parte din dicționarul toponimic al Munteniei).

Ne-a bucurat prezența în mijlocul nostru a unor cadre didactice de la Inspectoratul școlar și Casa corpului didactic Dimbovița și Brăila.

Ne străduim să cuprîndem într-un volum toate comunicările demne de interes, pentru ca rezultatele sesiunii să fie cunoscute de cele peste 3500 cadre didactice din județul nostru.

GH. ANTONESCU
director al Casei corpului didactic,
Ialomița

Diversitate în formele de școlarizare

O vizită de documentare în Republica Federală Germania ne-a pus în contact cu unele realități ale învățământului din această țară. Prezențăm în cele ce urmează câteva informații în legătură cu structura învățământului și cu sistemul de pregătire a cadrelor didactice potrivit acestei structuri.

Organizarea sistemului de învățământ în Republica Federală Germania este menționată în constituția și în legislația învățământului din fiecare land în parte. Potrivit prevederilor cuprinse în aceste acte normative, școlaritatea obligatorie începe la vârsta de 6 ani împliniți și se încheie, în general, după 12 ani adică la etatea de 18 ani, de regulă după obținerea unei calificări într-o anumită profesie. În majoritatea landurilor școlaritatea obligatorie este considerată încheiată numai la vârsta de 21 de ani.

Învățământul obligatoriu se realizează prin: școala elementară — cu o durată de 4 ani sau de 6 ani, școala principală cu clasele V—IX sau VII—IX în funcție de clasele promovate anterior în școala elementară, școala reală cu clasele V—X sau VII—X, liceul (gimnaziul) cu clasele V—XIII sau VII—XIII școlii de meserii pentru absolvenții școlii principale cu o durată de 3 ani, școala secundară de meserii cu durată de 2 ani în care sînt primiți absolvenții școlii reale sau tinerii care au promovat clasa a X-a de liceu și școala superioară de meserii cu durată de 3-4 ani pentru absolvenții a 12 clase liceale sau ai școlii secundare de meserii.

În această structură se plantează un trunchi comun de instruire cu durată de 4 sau 6 ani pînă la vârsta de 10-12 ani, care se realizează în școala elementară; după aceasta învățământul se diversifică:

Școala elementară își propune să asigure copiilor, ținînd seama de interesele și capacitățile fiecăruia, bazele necesare formării lor ulterioare într-o societate caracterizată printr-o pronunțată mobilitate. În primele două clase învățământul nu este structurat pe obiecte distincte, astfel realizîndu-se, de fapt tranziția de la grădiniță la școală. În celelalte clase predarea se face pe obiecte de studiu distincte. Elevul care a absolvit școala elementară are posibilitatea să solicite înscrierea la o școală reală sau la liceu, iar dacă nu face acest lucru este obligat să urmeze cursurile școlii principale.

Școala principală are o durată de 5 ani în landurile în care școala elementară funcționează numai cu clasele I—IV și de 3 ani în celelalte. Scopul acestei școli este de a permite tuturor elevilor accesul la cultură și de a se putea încadra în funcție de capacități în viața activă. Elevii din școala principală se pot transfera în principiu, la o școală reală sau liceu, cu condiția de a urma cursuri speciale de tranziție. În practică, transferul se face, de regulă la absolvirea clasei a VII-a sau a VIII-a.

Școala reală este considerată școală secundară și are ca scop pregătirea elevilor pentru realizarea unor sarcini care cer multă inițiativă în sensul responsabilității și al conducerii în unele profesii. Școala reală se deosebește de școala principală nu numai prin durată mai mare a școlarității, ci și printr-o mai mare varietate a disciplinelor de studiu. Elevii din această școală se pot

transfera în clasele echivalente ale liceului, iar absolvenții își pot continua studiile în licee sau alte școli cu caracter profesional. Meșterii care există școli secundare de meserii la care au acces numai absolvenții școlii reale. De fapt, marea majoritate a absolvenților școlilor reale se orientează înspre școli de meserii.

Liceul (gimnaziul) are ca scop pregătirea tinerilor pentru intrarea în universități sau alte forme de învățământ superior. Există licee a căror absolvire, cu examen final, asigură accesul în universități la orice specialitate, precum și unele care dau dreptul la continuarea studiilor în învățământul superior numai la anumite specialități.

Școlile de meserii pregătesc, în funcție de nivelul școlii, muncitori calificați sau tehnicieni (cadre medii).

În ceea ce privește tendințele de dezvoltare, în perspectivă a învățământului din Republica Federală Germania este de remarcat faptul că se preconizează coborîrea vârstei de început a școlarizării de la 6 la 5 ani și introducerea în școala elementară și în învățământul secundar a unui sistem unitar de predare, considerîndu-se că diferențierile metodice, în procesul didactic, între începutul și încheierea școlarității nu sînt oportune. Se preconizează, de asemenea introducerea studiului unei limbi străine încă din școala elementară. În majoritatea landurilor se pune problema prelungirii cu un an a duratei școlii principale și asigurarea unei mai riguroase cooperări între diferitele tipuri de școli secundare pe baza unor programe unice. Se experimentează, de asemenea, în mai multe landuri integrarea învățământului secundar într-un singur tip de școală polivalentă (Gesamtschule).

Pentru a satisface necesarul de cadre didactice, un accent deosebit se pune pe pregătirea de specialitate și pedagogică a acestora. Pregătirea profesorilor se face în două etape și anume:

O primă etapă de studii în universitate sau într-o școală de nivel universitar, cu durată de 18 luni, care se termină cu „primul examen de stat”. Etapa a doua o constituie un stagiu pedagogic denumit „serviciu

pregătitor”, cu durată între 2-4 ani, care se termină cu „al doilea examen de stat”.

În Hamburg, Rhenania-Westfalia de Nord, viitorii profesori audiază seminarii speciale („Studienseminare”, „Bezirksseminare”) după primul lor examen de stat. În timpul stagiului ei participă la ore de clasă ținute de profesori experimentați și încep să predea ei înșiși. Această formă de calificare în activitate se numește „referendariat”. Există tendința de a reduce durata stagiului, din cauza penuriei de cadre didactice. După al doilea examen de stat, absolventul devine funcționar („Beamter auf Lebenszeit”).

Numirea profesorilor se face și ea în două etape: după „primul examen de stat” absolvenții sînt numiți funcționari stagiați în instituții sau funcționari provizorii în cadrul „serviciului pregătitor”. După cel de al doilea examen de stat, și supunerea la probe de lucru, profesorii sînt numiți funcționari titulari. Condiția de a fi numit funcționar titular este de a avea naționalitatea germană, de a fi în posesia tuturor facultăților fizice și psihice, lucru ce se cere atestat prin certificat medical, de a dovedi aptitudinile pentru obiectul de specialitate, a avea studiile corespunzătoare și a nu fi suferit condamnări grave. Candidații trebuie să fie atașați principiilor care guvernează în stat. Funcționarii titulari trebuie să aibă 27 de ani împliniți, să fi trecut cu succes al doilea examen de stat și perioada de probă.

Nu există sistemul promovării pe bază de vechime. Orice funcționar titular se poate prezenta însă la concursuri pentru posturi superioare, vacante. De un spor la salariu beneficiază profesorii din școlile reale și gimnaziile, după o vechime de 16 ani. Profesorii temporari sau suplinitorii nu au statut de funcționare. Ei sînt încadrați în legile generale care reglementează munca. Drepturile și obligațiile profesionale însă sînt aceleași cu ale funcționarilor. După 15 ani de activitate, profesorii temporari sau suplinitorii devin inamovibili, fără a li se acorda însă titlul de funcționar.

ROMEO DĂSCĂLESCU
ARPAD DEBRECZI

La Institutul pentru psihologia școlii aparținînd Universității din Giessen, R.F. Germania, a fost realizată o mașină de învățat care poate fi folosită de copii de vîrstă preșcolară.

PE SCURT

Pentru a șasea oară, Gyula a fost orașul gazdă al Festivităților școlare „Erkel”, întîlnire deja tradițională a tinerilor din trei județe: Bács-Kiskun, Bihăș și Csongrád și din orașele Seghedin și Budapesta. În cadrul acestor festivități, între 21 și 23 mai, a.c., s-au desfășurat concursuri în diferite domenii artistice, la care tinerii au obținut succese remarcabile și, nu în ultimul rînd, medalia prețioasă.

Cu toate eforturile făcute în lume pentru dezvoltarea învățământului primar și pentru alfabetizare, numărul celor ce nu știu să scrie și să citească este în creștere — datorită, printre altele, sporului considerabil pe care îl cunoaște populația adultă a globului (în 1970—1980 creșterea se cifrează la 536 de milioane, față de 418 milioane în deceniul 1960—1970).

După cum se estimează, în 1980, din cei 2 823 de milioane adulți pe care îi va număra omenirea, 820 de milioane vor fi analfabeți. Cifra absolută a neștiutorilor de carte cunoaște între 1960—1980 o creștere de 85 de milioane, în timp ce aceea a persoanelor adulte care știu să scrie și să citească, de 870 de milioane.

Desigur calculele matematice și previziunile s-ar putea să nu fie confirmate integral de către viață. Deja ritmul de creștere al analfabetismului a fost pînă acum mai lent decît estimările pe care le îndreptățeau situația din perioada 1950—1960. Conform lor, procentul analfabeților ar fi fost astăzi de 34,8% și nu de 29% cît este în realitate.

Părăsirea centrelor urbane este un fenomen care se cristalizează tot mai limpede în ultimii ani în Japonia — după cum remarcă specialiștii, datorită poluării și a crizei de locuințe. Din cei 17 000 de cetățeni care au părăsit orașele în decurs de doi ani pentru a se stabili la sat, 50% sînt persoane între 20 și 24 de ani. În ultimii trei ani, 50% din tinerii japonezi posesori ai unei diplome de studii secundare și-au părăsit locul de muncă din oraș după numai doi ani de activitate, stabilindu-se în mediul rural. Numărul de diplomați care lucrează în industrie a scăzut cu 3,2% în cursul anului trecut. Față de această situație, se studiază posibilitatea deplasării construcțiilor industriale spre zonele rurale.

„Tendințe noi în matematică” este titlul unei valoroase lucrări colective apărute în colecția „Predarea științelor fundamentale”, sub auspiciile UNESCO. Volumul — operă a 19 matematicieni din 11 țări — a cărui elaborare a început din 1971, se ocupă de: matematica în învățământul elementar, algebră, geometrie, analiză logică, aplicații ale matematicii la alte științe, tendințe noi în metodologia predării acestei discipline, evaluarea aptitudinilor și a cunoștințelor matematice, cercetarea pedagogică în domeniul științelor matematice etc.